

ประชุมกาพย์เห่เรือ

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓

แจกในการกฐินพระราชทาน

จางวางเอก พระยาประสิทธิ์สุภการ

ผู้สำเร็จราชการมหาดเล็ก

ณ วัดเขมาภิรตาราม

จังหวัดนนทบุรี

วันที่ ๒ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๒๕

05/04/2563

TUDC

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

อธิบายตำนานเห่เรือ

กาพย์เห่เรือเหล่านี้ ถ้าว่าโดย กระบวนหนังสือ
ล้วนเป็นกลอนสังวาศซึ่งแต่งกันอย่างที่สุกในหนังสือไทย
พวก ๑ ด้วยเหตุนี้คนที่หลายจึงชอบอ่านแลพอใจจำ
ไว้อบรมเล่นตั้งแต่ไร ๆ มาจนตรายเท่าทุกวันนี้ ผู้ที่
ได้สมคเล่นมันไปเห็นจะไม่ใคร่มีใคร ๆ ถ้าถามก็คงน้อย
ตัวที่เคยว ทจะไม่เคยอ่านแลไม่ชอบบทเห่เรือ เพราะ
ฉนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องอธิบายบอกว่าบทเห่เรือเป็นของดี
อย่างไร แต่เห่เรือ ถ้าว่าโดยประเพณีแลเรื่องราวของ
บทเห่เหล่านี้ ตำนานในทางโบราณคดีมีอยู่บ้าง บางที
จะมีผู้ซึ่งยังไม่เคยทราบ ข้าพเจ้าจึงจะลองอธิบาย
ตำนานเห่เรือในตำนาน ตามที่ข้าพเจ้าเคยได้ยินผู้ใหญ่
บอกเล่าประกอบกับความรูแลความสันนิษฐานของตนเอง
ด้วย ถ้าความที่ข้าพเจ้าแลสดงวิปลาศคลาศเคลื่อนบ้าง
อย่างไร ขอท่านผู้อ่านจงอภัยโทษด้วย

จะกล่าวด้วยการเห่เรือก่อน ลักษณะการที่พลพาย
 ขยริ่งอย่างหนึ่งอย่างใดในเวลาพายเรอนั้น เห็นจะมี
 เป็นประเพณีช่วยกันทุกชาติทุกภาษาบรรดาที่ใช้เรือพาย
 แลคงมีมาแต่คึกคักบรรพตเคียว ด้วยมีประโยชน์เป็น
 สัญญาให้พายพร้อมกัน แลให้เกิดความรื่นเริงพอ
 แก่เห็นอยู่ได้อย่าง เห่เรือของชนชาติอื่น ๆ มีเงินแล
 ญวนเป็นต้นนั้น ที่เขารองเล่นลิเกกนกก็ไต่ยืนอยู่ แต่
 ขำพเจ้าไม่ไต่เอาใจได้สยสวน ด้วยไม่เกี่ยวแก่เรือที่จะ
 กล่าว จะกล่าวเฉพาะแต่เห่เรือของไทยเรา เข้าใจว่า
 เห่เรือทุก ๆ อย่างย่อมจะมีมูลเหตุ แต่หากรู้ได้ ในเวลา
 นั้นบ้างรู้ไม่ได้บ้าง ยกตัวอย่างเช่นชานยาว “เหยื่อ
 เยื่อ” ที่เราเคยไต่ยืนอยู่ทั่วกันนี้เป็นเห่อย่างต่ำ มูล
 เหตุจะมาแต่ไหน แลจะเป็นภาษาไร ขำพเจ้าไม่เคย
 ทราบ จนไปไต่เคาเงอนเมอบเกาะ พ.ศ. ๒๔๓๕ เมื่อไป
 05/04/2563 TUDC
 ราชการประเทศยุโรป ขากลับโปรดให้มาทางประเทศ

อินเคียได้ไปแวะที่เมืองพาราณสี เขาจัดให้อยู่แห่ง ๑
 ตำบลปากแม่น้ำคงคาที่รามนคร ซึ่งเป็นที่อยู่ของมหา
 ราชาพาราณสี วันที่ข้าพเจ้าจะไปรามนครนั้น มหาราชา
 จัดเรือขนานมารับข้ามปาก เป็นเรือ ๒ ลำผูกติดกัน
 ทำเป็นมณฑปไว้ข้างท้ายตั้งเกาธรรยแขกไว้ในมณฑป
 นั้น พอออกเรือพายข้ามแม่น้ำคงคา ผพายคนหนึ่ง
 ขบร้องเป็นภาษาสันสกฤตขึ้นด้วยคำว่า "โอม" แต่
 คำต่อไปว่าอะไรข้าพเจ้าไม่เข้าใจ ประมาณอักษรสัก
 บาทฉนนท์ ๑ พอจบผพายก็รีบด้วยเสียงดังคล้าย ๆ
 "เย่อว" ทั้งลำ แล้วตนยบทกขึ้นใหม่ ผพายรับเย่อวอีก
 หนึ่งไปอย่างนั้นจนข้ามถึงท่ารามนคร ข้าพเจ้าถามเขาว่า
 ผพายขบร้องอะไรกัน เขาอธิบายว่าเป็นคำขบบูชา
 พระรามพระลักษณ ได้ความเช่นนั้นจึงเห็นว่า เรื่องขาน
 ยาวเหยื่อวเย่อวของไทยเรานั้น เห็นพวกพราหมณ์จะ
 พาแบบแผนเข้ามาแต่มีฉฉิมประเทศเป็นแน่ แต่เดิม

คงจะขี้เป็นภาษาสันสกฤต ครั้นนานเข้าหลุดลุ่มไป
 ทละน้อยด้วยเราไม่รู้ภาษา จึงเหลืออยู่แต่เหยยอวเยอว
 จึงไม่รู้วภาษาอะไร ยังเห็นในตำราอีกอย่าง ๑ ซึ่ง
 เรียกว่า “สวะเห่” นั้น ถ้อยคำก็แปลก ชนว่า
 “เห่แลเรอ” พลพายรับว่า “เห่ โห เห่ โห” เมื่อ
 จะจบต้นบทชักว่า “ไซยแก้วพ่อเอย” พลพายรับว่า
 “โอว โอว” นี้ คุณทำเต็มทีว่าจะเป็นภาษาสันสกฤตอีก
 แต่มูลเหตุจะมาอย่างไรเข้าพเจ้าหาทราบไม่ ถ้อยคำที่
 เข้าใจได้เจือไปด้วยคำเริงทัพ คงจะได้ใช้เห่กระบวน
 เรอหลวงมาแต่ก่อน แต่บทเห่เรอทเราชอบร้องกันเล่น
 เช่นชมเรอกระบวนเสด็จ แลชมปลาเป็นต้น ที่แต่ง
 ครึงกรุงแก้วกดี ฤาบทเห่แต่งในชั้นกรุงรัตนโกสินทร
 เช่นเห่ชมกษัตริย์ของกษัตริย์กดี มิใช่บทเห่ในการหลวง
 รู้ตำนานเป็นแน่ (คงจะกล่าวต่อไปข้างหน้า) ว่าเมื่อ
 ๕/๐๔/๒๕๖๓. มุจค. แต่งชนเป็นแต่สำหรับให้เล่นโดยลำพัง ฟังเอาบทเห่

เหล่านั้นมาเห็นในการหลวงเมอรัชกาลที่ ๕ นี้เอง บทเห็น
 เรอกระบวนหลวงของเดิมนอกจากสระเห็น่าจะมีบทอะไร
 อีก ในภาพของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ก็บ่งไว้ว่า “ พล
 พายทรายพายทอง ร้องโอ้ให้โอ้ให้มา ” ดังนี้ เห็นจะ
 ไม่ได้หมายความว่าเห็นแต่สระเห็น่าอย่างเดียว แต่บทเก่า
 หากสูญเสีย จึงทราบไม่ได้ ในเวลานี้ว่ามีบทเห็น่าอะไร
 อีกบ้าง

ถ้าว่าโดยลำนํ้าสำหรับเห็น่า ในตำรายอกไว้ ๓
 อย่าง เรียกว่าสระเห็น่าอย่าง ๑ ซ้าสระเห็น่าอย่าง ๑ มูลเห็น่า
 อย่าง ๑ แต่ที่เคยสังเกตเห็นลักษณเห็น่าในกระบวนหลวง
 เห็นเห็น่าอยู่ ๔ อย่าง คือเมื่อเสด็จลงประทับในเรือพระ
 ทាំងแล้ว หลวงพิศณุเสนี ขุนรามภริ เป็นต้นบท
 (จะได้เป็นต้นบทโดยตำแหน่งฤาโดยฉพาะตัว ซ้าพเจ้า
 ไม่ทราบแน่) คนหนึ่งนั่งคุกเข่าพนมมือเห็น่าโคลงนำภาพ
 ยางที่เรียกกันว่าเกรินโคลงก็เคยได้ยิน เมื่อจบบท
 โคลงแล้วจึงออกเรือพระทាំង พลพายนกบินจึงหวะซ้า

เพราะว่าเรือตามน้ำไม่หนักแรงผิงพายเองตามได้ ใช้
 ทำนองเห่ช้า เข้าใจว่าไตกยทเรียกในตำราว่าช้าลวะเห่
 (น้ำจะเป็นช้าแล้วเห่) คงหมายความว่าเห่ช้า พอจวน
 จะถึงที่ประทับ ต้นยทกชกสวะเห่ คำนจะหมายความว่า
 อย่งไรยงคิดไม่เห็น คเนพอขบต เรือพระที่นั่งกถง
 ทจอก ขากลยเรือทวนน้ำมีระยะย่านไกลต้องพายหนัก
 จึงหวะเร็วใช้ให้ทำนองเร็ว มีผลพายรบ “ชะไฮ้” นั้น
 เข้าใจว่าไตกยทเรียกในตำราว่ามลเห่ คงหมายความว่า
 ว่าเป็นพน เมื่อขบตพายจำ ๓ ที่ส่งทกยท ถาลอย
 พระประทับเดือน ๑๒ ซึ่งมีการแต่งเรือพระที่นั่งกิ่งทรง
 พระไชยลำหนึ่ง พานพุ่มดอกไมพทชยชาลำหนึ่ง เวลา
 เรือกงเขามาทอดเทียบเรือขลลงกพระที่นั่ง ทรงจุด
 เทียนเครื่องนมัสการแล้ว โปรดให้จอกเห่ถวายอยู่นานๆ
 ว่าเป็นทำนองมลเห่ เห่ถวายแล้วออกเรือ จึงเปลี่ยน
 เป็นทำนองช้าลวะเห่ ลักษณะการเห่เรือเคยเห็นตั้งกล่าว
 ๕ 05/04/2563 TUDC
 มาน

เรื่องที่วานนี้อาจจะรู้ได้ ในปัจจุบันนี้   คุ้มมีปรากฏอยู่
 ในหนังสือพระราชพงศาวดาร   ที่ใดกล่าวถึงเจ้าพา
 ธรรมิเชศร์ลอบผูกสมัครก่ไคร่กับเจ้าพาสังวาล จึงเข้าใจ
 ใจว่าบทเรื่องหลังนี้   ว่าคุ้มเรื่องสังวาลเจ้าพาสังวาล
 ทงสน คุ้มเหตุนี้แต่เดิมเห็นจะใช่บทเรื่องนี้แต่เฉพาะ
 เวลาทรงเรือประพาศโดยลำพัง   เช่นเที่ยวท่องเป็นต้น

๒ บทเหเรือพระราชนิพนธ์   พระบาทสมเด็จพระ
 พุทธเลิศหล้านภาไลยนั้น   ตั้งแต่สมกับเขาของกินจนว่า
 “มีคหมันแกงแกวตา หอมยหรารศรีอนแรง” เป็น
 ต้น   ตลอดจนว่าคุ้มงานนักชตฤกษ์   เข้าใจว่าทรง
 พระราชนิพนธ์แต่เมื่อในรัชกาลที่ ๓   ผู้หลักผู้ใหญ่
 เล่ากันมาว่า   พระราชนิพนธ์ทรงชมสมเด็จพระศรี
 สรีเยนทรायบรมราชินี   แต่ยังเป็นสมเด็จพระเจ้าหลาน
 เดอ   คุ้มกระบวนแต่งเครื่องเสวยไม่มีผู้ใดจะดีเสมอ
 ในครั้งนั้น   บทเหเรือซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า
 นภาไลยทรงพระราชนิพนธ์   ก็สำหรับเหเรือเสด็จ

ประพาศมิได้ใช้ในราชการ เรืองเห่เรือในราชการนั้น
 โคลงพยุหยาตราพระกฐิน ซึ่งสมเด็จพระปฐมบรมชาติน
 ชโนรสทรงนิพนธ์เมื่อในรัชกาลที่ ๓ ไม่ได้กล่าวถึงเห่
 เรือเลย จึงเข้าใจว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัวโปรดให้เอาบทเห่เรือ ทั้งบทครึ่งกรุงเก่า แลบท
 พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒ มาใช้เห่เรือในราชการต่อเมื่อ
 ในรัชกาลที่ ๔

๓ บทเห่พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ นั้น มีแต่
 ชมโฉมบทเดียว ทรงพระราชนิพนธ์สำหรับให้เห่ถวาย
 เวลาลอยพระประทีปถึงกล่าวมา ไม่ใคร่จะได้ใช้ใน
 ทอน นาน ๆ ได้ยินเอาไปเห่กระบวนพระกฐินพยุห
 ยাত্রาครั้ง ๑ เห่พระราชนิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เคยตามเสด็จ
 ลงเรือชลลึงกลอยพระประทีป ได้ยินเห่ทุก ๆ บ้างจำ
 ไว้ได้ แต่ไม่ปรากฏว่าได้เคยพิมพ์จากไว้ในที่ไหน
 พึงจะพิมพ์ในที่ประชุมกาพย์เห่เรือ

๕ ขทเห็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งพระ
 ราชทานพระบรมราชานุญาตให้มาพิมพ์ในประชุมภาพ
 เห็นเรือกวายนั้น ทรงพระราชนิพนธ์พระราชทานสำหรับ
 พิมพ์ในหนังสือสมุทสาร ออกนุชนราชนาวิสมาคม เมื่อ
 ขบาล พ.ศ. ๒๔๕๗ เอาเค้าเรื่องขทเห็นเรือเก่ามาทรงพระ
 ราชนิพนธ์เทียบลักษณะการในเวลาปัจจุบันนี้ เป็นต้นว่า
 เห็นเก่าชมกระบวนเรือพาย ซึ่งเป็นเรือพระที่นั่งแลเรือ
 รบเรือไล่ในครั้งนั้น พระราชนิพนธ์ทรงชมเรือพระที่นั่ง
 แลเรือรบแลเรือไล่ ซึ่งเป็นเรือกลไฟในเวลานั้น ถึง
 ขทอื่น ก็ทรงเทียบให้ตรง กบการที่เป็นอยู่แลความนิยม
 ในสมัยนั้น ทั้งในทางพรรณาแลในกลอนสังวาค ถ้าผู้
 เป็นนักเขียนโบราณคดีอ่านด้วยความสังเกต ขทเห็นเรือ
 ตั้งแต่แต่งครั้งกรุงเก่าแลที่แต่งครั้งรัชกาลที่ ๒ กรุง
 รัตนโกสินทรแลพระราชนิพนธ์ในรัชกาลปัจจุบันนี้ จะได้
 ประโยชน์ความเข้าใจการที่เปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับทั้ง

ความนิยมแลการงาน นอกจากประโยชน์ที่ได้ ในทาง

อ่านหนังสือกลอนบทแต่งก็อีกส่วน ๑

๕ บทเห่เรือพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วงศ์นรินทร์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิตทูลเชิญให้

ทรงนิพนธ์ เมืองานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

สมโภชพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัตยุบันนี้

ด้วยมีการสมโภชส่วนกระทรวงทหารเรือสนองพระเดช

พระคุณ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พ.ศ. ๒๔๕๔ มีการตกแต่งสถานที่ในกรมทหารเรือ

แถวท่าราชวรดิษฐ์ทั้ง ๒ ฟากแม่น้ำ ตลอดถึงวัดอรุณ

ราชวราราม แลมีกระบวนเห่เรือในแม่น้ำ บทเห่

เรือนเห่ในเรือพระที่นั่งกิ่ง เมื่อมาจอดถวายไชยมงคล

ที่ท่าราชวรดิษฐ์ ตำนานของบทเห่เรือมดิงแลดิงมาน.

บทเห่เรือ

พระนิพนธ์ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์

เห่ชมเรือกระบวน

โคลง ปางเสด็จประเวศก้าว ชลาไลย

ทรงรัตนพิमानไซย กิ่งแก้ว

พริ้งพร้อมพวกพลไกร แหนแท้

เรือกระบวนตนแพรว เพริศพริ้งพายทอง ๗

ข้าลระเห่ พระเสด็จ โดยแดนชล ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย

กิ่งแก้วแพรวพรรณราย พายอ่อนหยบขางามงอน

๑ นาวาแน่นเป็นขันธ์ ล้วนรูปสัตว์แสนยากกร

เรือรวทวธงสลอน สาครถนกรนกรนฟอง

๑ เรือครุฑยุดนาคหว ลวลอยมาพาผันผยอง

พลพายกรายพายทอง ร้องไห้เห่โอ้เห่มา

๑ สรรมุขมุขสัคาน
ม่านกรອງทองรจนา

เพียงพิมานผ่านเมฆา
หลังคาแดงแย่งมังกร

๑ สรรรณไชยไกรกายแก้ว
เรียบเรียงเคียงคัจร

แสงแวววยชัยสาคร
ตั้งร้อนพามาแดนดิน

๑ สวรรณหงษ์ทรงภัก์ฮอย
เพียงหงษ์ทรงพรหมินทร์

งอนชกช้อยลอยหลังสินธุ์
ลินลาค์เลื่อนเตือนตาชม

๑ เรือไชยไว้องวิง
เสียงเส้าเราระคม

รวกเร็วจริงยิ่งอย่างลม
ห่มท่ายเย็นเค็นคักัน

๑ มุละเห่ คชสัททผาคแผ่น
ราชสัททยนยัน

ดคังเป็นเห็นขบขัน
คันสองคักยงยง

๑ เรือมาหนามุ่งนำ
เพียงมาอาชาทรง

แล่นเฉื่อยฉาล่าระหง
องค์พระพายผายผันผยของ

๑ เรือสิงหวงแผ่นโผน
คยงสิงหลาพอง

โจนตามคลื่นผ่นผ้าฟอง
เป็นแถวท่องล่องตามกัน

๑ นาคาหน้าคังเป็น
มังกรถอนพายพัน

คชะเม่นเห็นขบขัน
ทันแข่งหน้าวาสกร

๑ เลียงผาง่าเทาโผน

เพียงโจนไปในวารี

๒๑ ๑๑
นาวาหน้าอนทรย์

๑๑ ๑ ๑
ทขกเหมอนเลอนลอยโพยม

๑ ๑๑๑
๑ คนตรมองอล

๑
ก้องกาหลพลแท้โหม

๑ ๑ ๑
โให้ฮกครกครนโครม

๑ ๑ ๑
โสมนศชนรณเริงพล

๑ กรทาหม่นาเวค

จากนคเวคโคยสาชล

๑ ๑ ๑
๑ เหมหนชนกระมล

๑
๑ ยลมจฉาสารพนมี ๑

เห่ชมปลา

โคลง	พิศพรรณปลาว่ายเคล้า,	คลึงกัน
๐	ถวิลสาคาวงจันทร์	แจ่มหน้า
	มัลยาขังพวพณ	พิศวาค
	ควรรูปรากนอองช้า	ชวคเคล้าคลึงชม ฯ

๐ ข้าลวะเห่พิศพรรณปลาว่ายเคล้า คืดถึงเจ้าเศร้าอารมณ์

มัลยาขังรูชม	สมส่าใจไม่พามา
๐ นวลจันทร์เป็นนวลจริง	แจ้งามพริงยงนวลปลา
คางเขื่อนเขื่อนหน้ามา	ไม่งามเท่าเจ้าเขื่อนชาย
๐ เพียนทองงามคังทอง	ไม่เหมื่อนนอองห่มตากพราย
กระแหแหห่างชาย	คังสายสวาทิ คลาศจากสม
ทรงแปลง	๐ แก้มช้าช้าใครต้อง
๐	อินแก่มนอองช้าเพราะชม
ปลาทุกทุกชอกกรม	เหมื่อนทุกชพทจากนาง
ทรงแทรก ๕ บาท *	

* ท้าวทรงแปลงทรงแทรกตรงนี้เข้าใจว่า พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาไลยทรง แต่ท้าวทรงแทรก ๕ บาท พิเคราะห์ดูตามกลอนเป็น ๗ บาท

05/04/2566

มูละเห่ ^๕นำเงินคือเงินยวง
ไม่เทียบเปรียบ ^๕โฉมนาง

ชาวพรายช่วงลีล้าอาจ
งามเรืองเรือเนอสองลี

๐ ปลากวายเป็นเคียงคู่
แต่นางห่างเห็นพี่

เคล้ากันอยู่ตงามที
เห็นปลาเคล้าเค้าร้าใจจร

ทรงแทรก ๕ บท

๐ ทางไก่อ้วยแหวกว้าย
คิกอนงคองคเฮอร์

ทางไก่อคล้ายไม่มีหงอน
ผสมประข่าอำเอี่ยมไร

๐ ปลาสร้อยลอยล่องชล
เหมือนสร้อยทรงทราวมไวย

ว้ายเวียนวนปนกันไป
ไม่เห็นเจ้าเค้าร้าว้าย

๐ เนออ่อนอ่อนแต่ช่อ
ใครต้องข้องจิตรชาย

เนอน้องถาอ่อนทั้งกาย
ไม่วายนกตรกตรงทรวง

๐ ปลาเสอเหลือทตา
เหมือนตาสาคาวง

เลอมแหลมกว่าปลาทั้งปวง
คแหลมล้ำข้าเพราคม

๐ แมลงภู่เค้เคียงว้าย
คิกความยามเมอสม

เห็นคล้ายคล้ายน่าเซยชม
สนิทเคล้าเจ้าเอวมาง

๑ หวีเกษเพศชอปลา

หวีเกลาเจ้าสรระสา

๑ สระแวงแผงผิงแนบ

เหมื่อนพแนบแอบถนอม

๑ พิศคหุมัจฉา

คณงนชสคสายสมร

๒

คิคสกาอ่าองค้นาง

เส็นเกษสลวยรวยกถันหอม

ชระวาคแอบแปบปนปลอม

จอมสวาตินาฏบังอร

ว่ายแหวกมาในสาคร

มาควยพะระค้ใจ ๗

เห่ชมไม้

โคลง	เรือชายชมไม้	มีพรรณ
◎	เรือชายชมไม้	กลั่นเกลี้ยง
	ริมท่าสาครคันธ์	
	เปล็ดคอกอกอกแกมกัน	ช่อ
	หอมหนรรงค์เพียง	กลั่นเนอนวนนาง

ข้าลวะเห่	เรือชายชมไม้	ริมท่าไสวหลากหลายพรรณ
◎	เรือชายชมไม้	กลั่นเกลี้ยงเพียงกลั่นสมร
	เปล็ดคอกอกอกแกมกัน	

◎	ชมดวงพวงนางแย้ม	ยานแสดล้มแย้มเกสร
	คิดความยามบังอร	แย้มโอษฐ์ยิ้มพริ้มพรายงาม

◎	จำปาหนาแน่นเนือง	คลกกลีบเหลืองเรืองอร่าม
	คิดคนงัดงนงราม	ผิวเหลืองกว่าจำปาทอง

◎	ประยงค์ทรงพวงห้อย	ระย้ายอห้อยพวงกรอง
	เหมื่อนอบระนวลลอรอง	เจ้าเขวนไวให้เรียมชม

◎	พุดจับกลีบแสดล้ม	พิกลแกมแซมสักรม
	หอมช่วยรววยตามลม	เหมื่อนกลั่นนอองตอင့်ตักใจ

๑ สาวหทัยพุกทซาค
นกกน้อยกรองมาไโดย

๑ มุละเห่ พิกุลขนนาคยาน
แม่นนุชสุคสายสมร

๑ เต็งแแต่แก้วกาหลง
หอมอยู่ไม่รู้หาย

๑ มลิวันพรรณจิกจวง
หอมมาน่าเอนค

๑ ลำควนหวนหอมตระหลย
นกกวลกลนขหงา

๑ รวยรินกลนรำเพย
นั่งแนบแอบเอวบาง

๑ ชมดวงพวงมาลี
วนิกามาด้วยกัน

๑ ยานเกลอนกลาคคายคาไป
วางให้พข้างทนอน

๑ กลนหอมหวานชานขจร
เห็นจะวอนออนพชาย

๑ ยานขยบงสังกลนอาย
คล้ายกลนผาเจ้าตาทร

๑ ดอกเป็นพวงร่วงเรณู
ชูชนจิตรคิกวนิกา

๑ กลนอายอบสขนาสา
รำไปเจ้าเครำถนาง

๑ คีตพีเคยเซยกลนปราง
ห่อนแหห่างว่างเว้นวัน

๑ ศรีเสาวภาคย์หลากหลายพรรณ
จะออนพชชมเซย ฯ

เห่ชมนกก

โคลง รอนรอนสรียไอ
เรอขเรอขลขเมอรลง

อัยภูงคค์
ค้ำแล่ว

รอนรอนจิตรจำนง

นชพ เพียงแม่

เรอขเรอขเรอขมคอยแก้ว

คลขคลายเรอขมเหลียว

ข้ำลวะเห่ เรอขเรอขมารอนรอน

ทิพากรจะตกค้ำ

สนธยาจะโกลค้ำ

ค่านงหน้าเจ้าตาตรู

เรอขเรอขมาเรียงเรียง

นกกบินเฉียงไปทงหมู่

ทวเคียวมาพลคค

เหมอนพอยผู้เคียวกาย

เห็นฝงขงรำพอน

คคขงอรร์อนรำกราย

สรอยทองย่องเยองชาย

เหมอนสายสวาคินาคนวนยจร

สาลิกามาตามค

ชมกนอยส์สมสมร

แต่พนอวารณ

หอนเห็นเจ้าเศรำใจครวญ

นางนวนนวนน่ารัก ไม่นवलภกคร์เหมอนทรามสงวน

แก้วพนสนคवल

คังนางพำหน้าไยของ

- ๑ นกแก้วแจ้วแจ่มเสียง   จิบไม่เรียงเคียงคู่สอง
 เหมือนพนประคอง   รัชชวณ้องตองมือเรา
 มุละเห่ ๗ โถฟามาตัวเคี้ยว   เดินท่องเทยวเลี้ยวเหลียมเขา
 ๑ เหมือนพรากจากหงเยาว์   เปล่าใจเปลี่ยวเหลี่ยวนาง
 ๑ แหกเต้าเคลาคู่เคียง   เรียงจิบไม่ใช้ชกหาง
 เรียมคนงลงเอวบาง   เคยแนบข้างร่างแรมนาน
 ๑ กุเหว่าเจ้าจิบร้อง   สนนก้องซ้องเสียงหวาน
 ไฟเราะเพราะกังวาล   ปานเสียงน้องร้องสังขาย
 ๑ ไนริสปานชาติ   เหมือนช่างฉลาควาดแต้มกาย
 ไม่เท่าเจ้าโฉมฉาย   ห่มตาดพรายกรายกรมา
 ๑ สัตวาน่าเอนค   คอยหาคู่อยู่เอกา
 เหมือนพทจากมา   ครวญหาเจ้าเคราเสียใจ
 ๑ ขกษมหลายพรรณ   บ้างชมกันชั้นเพรียกไพร
 ยิ่งฟังวังเวงใจ   ล้วนหลายหลากมากภาษา ๗

เห่เรื่องกากี (ของเดิม)

โคลง	ก่างกรอุ้มโอบแก้ว	กากี
๐	ขกกระพ้อพาศรี	สังว
	ควยฉายคายนาคี	เป็นเหยื่อ
	หางกระหวศรศหว	สไม่วิ่งเวียง ฯ
๐	ก่างกรอุ้มโอบแก้ว	แจ้งามแพรวสขสรพางค์
๐	ขกปกอกเขวนาง	พलगคตงเคล้าเต่าจรจรล
๐	ควยฉายคายนาคา	เป็นภักษาพาดกณัน
	หางกระหวศรศหว	คนเมฆามาสิมพลี
๐	คตสถานพิมานมาศ	เกลี่ยวกลมสวาตินาฏกากี
	เหิมหวนยวนกามิ	ปริดาแนบแอบอิงองค์
๐	เวียรนชนเซยปราง	พलगคตงเคล้าเต่าขษขง
	กอดเกอเนอนวลหง	ปลงสวาติชมสมเสพยัสมร
๐	กากีแน่นน้อยนาฏ	อภิวาทประนมกร
	กัมเกล้ากล่าวชออน	ชอนชบหน้าตาเมียงมัน

๑ ขกษกรทาชม
กลมเกลยวเกยวกรพน

ภิมย์เปรมเกษมสันต์
ณยวैयाเคล้าคสิงชม

๑ สองคฺขสองสังวาค
สองสนิทนิตรารมย์

แสนสุทสวาทิสองสู่ม
กลมเกลยวชู้สู่มสอง

๑ แยมยมพรมภักตรา

สำภิมย์สมจิตรปอง

แสนสนุกคฺขสมพอง

ในห้องแก้วแพรวพรรณราย

๑ ลมพทกกลคเมฆมเกลอน

พาลนเลอนแลบแสงพราย

วลาหกตกไปรยปราย

สายสินธุ์นองท้องธารา

๑ เหวร่าเริงรน

ว้ายเคล้าคลื่นหนหรรษา

สองสมกลมกรททา

เปนมาศึกทุกนินทร ๗

เห่เรื่องกากี
(ได้มาใหม่)

ชาลวะเห่	สุบรรณแสงเคชลา	บินบน
๐	ก่างบกขงสุริยชน	มคพา
	ร่อนลงสไพชยนต์	ปรางมาศ
	เขาน้งแอบนุชเคลา	แนบเนอนวลสมร ฯ

มุลวะเห่	สุบรรณสำแดงฤทธิ	ให้มคมีคขีคอัมพร
๐	ร่อนลงตรงขัญชร	จรสู่น้องแก้วกากี
๐	กล่าววศพจนาคถ	สายสศสวาคเจริญศร
	ผินหน้ามาพาที	พคอชายชาญสกา
๐	ประสงคงานงรัก	จงลอบลักเขามาหา
	หวังเชิญแก้วกานดา	ไปสพาพิมานจันทร์
๐	เสวยบรมขสมขตพ	ในสมพลเกษมสันต์
	แล้วจะพาเจ้าจรรจรล	เทยวชมชนพระเมรุธร

05/04/2563

TUDC

๑ พะชชมทรายแก้ว	งามพรายแพรวเชิงคิงขร
แม่น้ำสทนคร	คิงขรกันเป็นกรรกง
๑ จะพาชมพิทยาธร	ฝูงกนิรแลเหมหงษ์
เหล่าสัตว์ตระกูลวงศ์	อยู่ในคองเขาสถภณท์
๑ จะไคชมনারผล	งามสกลคิงแลรังสรรค์
อยู่ยอดเขาอัคกรรณ	ฝูงคนธรรพ์มาเชยชม
๑ จะพาไปไกรลาส	เฝ้าของบาทพระสยาม
คเทพมายังคม	จรรย์บ้ำรำผาลา
๑ เทพบุตรตวงซ้าย	สาวสวรรค์ย้ายมาฝ่ายขวา
แทรกเปลี่ยนเวียนไปมา	กรกว่าไขว้ไต้พิลวัน
๑ ออย่าฮาไลยมนุษย์เลย	ไปชมเชยพิมานสวรรค์
ว่าพลางทางคิดฝัน	ฉันทุมพิตชิตชมนาง ๗

ข้าลวะเห่ กากกรบของขัต

๐ ไยจึงมายอยุค

๗ ไม่เกรงพระบันมกุฏ

มาอาจออกคำพร้อง

กรครธิ

เห็นขวน้อง

จอมราช เดยนา

ลือเลียวเจรจา ๗

มุลวะเห่ กากกรบของขัต

๐ เสียวชานกาลกริธา

๐ ทอขรค์พจนวาที

๗ ไม่เกรงพระภูบาล

๐ ถิงเขนชายชาญสกา

๗ ผายเจาก์เลิศชาย

๐ เส่วยทีพพิมานทอง

๗ ไม่ควรรมาผูกพัน

๐ ซ่งว่าจะพาชม

ขอขรค์พจมาน

๗ ต้องสัมผัสด้วยขักษา

มานะใจให้อัประมาณ

๗ ทวจเ้าน โอหังการ

๗ ทั้งไภยพาลในอชาย

๗ ไม่เจตนาอย่าพักหมาย

๗ สายสุริวงศ์พงค์เทวัญ

๗ ผุงนางน้องล่วนสาวสวรรค์

๗ จะพากันตกนรگانต์

๗ บรมศุขสนุกสนาน

๗ ไม่ควรการอย่าเจรจา

๑ ครุฑ^๔พังสายสุคต^๕สวาท

เจ้าดวงทิพมณฑา

๑ พิ^๕ประมาณทอ^๕อาหาญ^๕นัก

เท่า^๕ฟ้าแผ่นดิน^๕คน^๕คณ

๑ ขอ^๕ฝาก^๕ไมตรี^๕จิตร

ว่า^๕ปลาท^๕ง^๕คว^๕า^๕ไข^๕ว

ปรามาศ^๕ขนิษฐ^๕า

วาจา^๕จิต^๕สาร^๕พิ^๕ดง^๕อน

เพราะ^๕จง^๕รัก^๕เจ้า^๕สาย^๕สม^๕ร

ห่อน^๕กลัว^๕เว^๕ร^๕เพราะ^๕หวัง^๕ใจ

กว่า^๕ช^๕ว^๕ต^๕ระ^๕ตัก^๕ไ^๕ย^๕ย

สัพ^๕พ^๕ย^๕อ^๕ก^๕เ^๕้า^๕ห^๕ย^๕อ^๕ก^๕น^๕าง ๗

จบบท^๕เห^๕ร^๕อ^๕ง^๕ก^๕าก

เห็บทสังวาส

โกล่ง [่] พชม [่] พเชย [่] แล้ว	พลาาง [่] ถาาม
๐ เจา [่] มอ [่] อ [่] อา [่] ควาาม	๒ ไบ [่] พร [่] อ [่] ง
๒ เจา [่] เออ [่] น [่] มิ [่] เออ [่] ชาาม	๑ เซิน [่] พ [่] อ [่] ย [่] ฎา
๒ ผิน [่] ภัก [่] ตร [่] มา [่] อ [่] ย [่] า [่] ช [่] อง	๒ ช [่] ท [่] แคะ [่] น [่] เคอ [่] ง [่] เล [่] ย ๒
๒ ช [่] า [่] ละ [่] เห [่] พชม [่] พเชย [่] พลาาง	๒ พ [่] ถาาม [่] นาาง [่] เจา [่] ไม [่] อ [่] อ
๒ เจา [่] เออ [่] น [่] อ [่] าย [่] พ [่] ฎา	๒ พ [่] ช [่] อ [่] ถาาม [่] ควาาม [่] จ [่] ริง [่] นาาง
๐ พ [่] ิศ [่] วง [่] ท [่] ร [่] ง [่] ร [่] ว [่] ย [่] ร [่] ูป	๒ พ [่] ลาาง [่] ก [่] อ [่] ด [่] จ [่] บ [่] ล [่] ย [่] ค [่] อ [่] ค [่] าง
๒ ผุ [่] ค [่] ช [่] ัก [่] ส [่] ไ [่] ย [่] บ [่] าง	๒ พ [่] ลาาง [่] ค [่] ล [่] ง [่] เค [่] ล [่] า [่] เ [่] ย [่] ย [่] ว [่] น [่] ส [่] ม
๐ พ [่] ิศ [่] ร [่] ูป [่] ก [่] ี [่] น [่] า [่] ร [่] ัก	๒ พ [่] ิศ [่] ภัก [่] ตร [่] ก [่] ี [่] น [่] า [่] ช [่] ม
๒ อ [่] อน [่] แเอ [่] น [่] อ [่] ร [่] เอ [่] ว [่] ก [่] ล [่] ม	๒ ช [่] ม [่] ช [่] ว [่] ญ [่] น [่] อง [่] ต [่] อง [่] ตา [่] ชา [่] ย
๐ ไ [่] คร [่] เ [่] เห็น [่] เป [่] น [่] ช [่] ว [่] ญ [่] เน [่] ตร	๒ ล [่] ม [่] ท [่] ก [่] ช [่] เท [่] ว [่] ค [่] เจ [่] ต [่] น [่] จ [่] ง [่] ท [่] มา [่] ย
๒ มา [่] ค [่] น [่] ช [่] ส [่] ค [่] เส [่] ม [่] อ [่] กา [่] ย	๒ บ [่] ว [่] าย [่] ร [่] ัก [่] ส [่] ัก [่] นา [่] ท
๒ ม [่] ุ [่] ละ [่] เห [่] ไ [่] ห [่] ย [่] ห [่] ว [่] น [่] ค [่] ร [่] ว [่] ญ [่] ไ [่] คร [่] น [่] าาง	๒ อ [่] ก [่] เพ [่] ย [่] ง [่] พ [่] าง [่] ล [่] าง [่] ช [่] ว
๒ น [่] ง [่] น [่] อน [่] ท [่] อน [่] ฎา [่] มิ	๒ ส [่] ิง [่] ช [่] ิง [่] ค [่] ช [่] ท [่] ก [่] เว [่] ล [่] า

- ๑ กิดเคยเซยชมน้อง   ไม่ห่างห้องสองเสนาหา
 เปนสุขทุกเวลา   มาจากใต้ ให้อาวรณ์
- ๑ ออกเอ๋ยเคยสังวาศ   กรรรมขำราคคลาศคลาสมร
 นบเคอนเลอนบจร   ห่อนเห็นแล้วแก้วตาเรียม
- ๑ พุ่มพวงควงคอกฟ้า   ในไตหล้าหาไหนเทียม
 โฉมงามทราวมเสงยม   เรียมรักเจ้าเท่าดวงใจ ๑

เห่กรวญ

โคลง รอนรอนสรียคล้อย

เรอขเรอขเรอแสงจันทร์

รอนรอนจิตรกระสัน

เรอขเรอขเรอหมคอยถ้ำ

สายณห์

ส่องฟ้า

เสียวสวาค แม่เอย

ทนนห่อนเห็น ฯ

ภาพย์ เรอขเรอขมารอนรอน

เรอรองส่องจันทร์

รวิรวจรเข้าสายณห์

สูงสวยรวรรูปทรง

เอวอ่อนช้ออ่อนองค์

หาไหนไม่เทียมทัน

ชาวสุคพุดจขจน

ทังวงเขาซ่งนาก

นอนนั่งตงอาไลย

หวังชมสมกลมเกลียว

สรียาจรเข้าสายณห์

ส่งแสงกล้าน่าพิศวง

เหมือนภักตราหน้านวลผจง

ส่งสเจ้าเท่าจันทร์

โฉมอนงค์ทรงสาวสวรรค์

ขวัญเนตรพบนารัก

เจามสนพมคักก

แต่พรกเจ้าคนเคียว

สายสุคใจไม่แลเหลียว

ควรถ่านองชองใจเคือง ฯ

<p>ข้าละเห่^๑ ชาวสคพคชอนแซม^๒ เนอแอร่มอร่ามเหลือง^๓</p> <p>โถมอ่ากว่า^๑ทัง^๒เมือง^๓</p> <p>๑ ไถ่น้อง^๒ทองนพมาศ^๓</p> <p>ร่วมเรื่อน^๑เพือน^๒พิง^๓เขนย</p> <p>๑ ฝน^๒ตก^๓ยก^๔ก^๕บ^๖ก^๗บ^๘ของ</p> <p>๑ ชค^๒เซอ^๓เนอ^๔นวล^๕ข่า</p> <p>๑ รัก^๒น^๓ช^๔ส^๕ค^๖ส^๗าย^๘ใจ</p> <p>๑ ขอ^๒ต^๓อง^๔น^๕อง^๖อา^๗ย^๘เห^๙น^{๑๐}ย^{๑๑}ม</p> <p>๑ ฝน^๒ตก^๓ฝน^๔หาก^๕ตก</p> <p>๑ ลม^๒พ^๓ั^๔ร^๕บ^๖ข^๗ว^๘ญ^๙บ^{๑๐}น</p> <p>๑ ฝน^๒ตก^๓ไม่^๔ท^๕ว^๖พ^๗า</p> <p>๑ ไม่^๒เ^๓ย^๔น^๕ใน^๖อก^๗เร^๘า</p> <p>๑ ม^๒ล^๓ะ^๔เห^๕่^๖ เร^๗ียม^๘ร^๙ำ^{๑๐}น^{๑๑}ำ^{๑๒}ต^{๑๓}า^{๑๔}ต^{๑๕}ก</p> <p>๑ แ^๒ส^๓น^๔ค^๕น^๖ง^๗ถ^๘ง^๙ส^{๑๐}าย^{๑๑}ใจ</p>	<p>หน^๑แ^๒ห^๓่ง^๔ไ^๕ค^๖ไ^๗ม่^๘เห^๙ม^{๑๐}เ^{๑๑}น^{๑๒}ล^{๑๓}ย</p> <p>๑ มา^๒ส^๓ัง^๔ว^๕า^๖ค^๗พ^๘า^๙ค^{๑๐}ช^{๑๑}ม^{๑๒}เซ^{๑๓}ย</p> <p>๑ เค^๒ย^๓ว^๔ิง^๕ว^๖อน^๗อ^๘อน^๙ห^{๑๐}ว^{๑๑}า^{๑๒}น^{๑๓}ค^{๑๔}ำ</p> <p>๑ พ^๒า^๓ร^๔อ^๕ิง^๖ต^๗อ^๘ง^๙เ^{๑๐}า^{๑๑}ต^{๑๒}น^{๑๓}ง^{๑๔}ำ</p> <p>๑ อ^๒อน^๓ล^๔ม^๕น^๖อ^๗น^๘อ^๙ก^{๑๐}เร^{๑๑}ียม</p> <p>๑ ต^๒อ^๓ง^๔ห^๕ฤ^๖ไ^๗ท^๘ย^๙ไ^{๑๐}ม่^{๑๑}ท^{๑๒}ำ^{๑๓}เท^{๑๔}ียม</p> <p>๑ เ^๒ก^๓ร^๔ียม^๕จ^๖ิ^๗ต^๘ร^๙เจ^{๑๐}ำ^{๑๑}เ^{๑๒}า^{๑๓}ท^{๑๔}ก^{๑๕}ช^{๑๖}ท^{๑๗}น</p> <p>๑ แ^๒ก^๓ว^๔ัก^๕ข^๖อ^๗ก^๘อ^๙ย^{๑๐}ำ^{๑๑}ไ^{๑๒}ก^{๑๓}ร^{๑๔}ณ^{๑๕}ฝ^{๑๖}น</p> <p>๑ แ^๒ก^๓ว^๔ไ^๕ก^๖ม^๗ล^๘มา^๙น^{๑๐}อ^{๑๑}น^{๑๒}เ^{๑๓}า</p> <p>๑ เ^๒ย^๓เ^๔น^๕แ^๖ห^๗ล^๘ง^๙ห^{๑๐}ล^{๑๑}ำ^{๑๒}ใน^{๑๓}ภ^{๑๔}เ^{๑๕}า</p> <p>๑ เ^๒พ^๓ระ^๔เพ^๕อ^๖น^๗เ^๘ค^๙ล^{๑๐}ำ^{๑๑}เจ^{๑๒}ำ^{๑๓}อ^{๑๔}ย^{๑๕}ู่^{๑๖}ไ^{๑๗}ก^{๑๘}ล</p> <p>๑ อ^๒ก^๓ร^๔อ^๕น^๖ร^๗ุ^๘ม^๙ต^{๑๐}ัง^{๑๑}ส^{๑๒}ม^{๑๓}ไฟ</p> <p>๑ เจ^๒ำ^๓ไ^๔ก^๕ล^๖ส^๗ว^๘า^๙ค^{๑๐}ิ^{๑๑}ร^{๑๒}า^{๑๓}ค^{๑๔}เร^{๑๕}ียม^{๑๖}ฯ</p>
---	---

โคลง เสียงสรรววรรณ

เสียงโค

เสียงนุชพิญาใคร

ใครรู้

เสียงสรรวเสียงทราวมไวย

นุชพิ มาแม่

เสียงบังอรสมรผู้

อินนนงามี่ ๗

มุละเห่ เสียงสรรววรรณ

เสียงแก้วพิญาเสียงใคร

เสียงสรรวเสียงทราวมไวย

สุตสายใจพิตามมา

๐ ลมช่วยรวยกถื่นน้อง

หอมเวอยตองคลองนาสา

เคลือบเคลนเห็นคล้ายมา

เหลียวหาเจ้าเป่ถ้าวังเวง

๐ ยามสองฅองยามย่ำ

ทุกคนค้ำย้าออกเอง

เสียงขมครวญเครง

เหมือนเว ยมคร่ำรำครวญนาน

๐ ล่วงสามยามปลายแล้ว

จนไก่แก้วแว่วขันขาน

ม่อขหลับกลับขันคาล

ฝันเห็นน้องตองติดตา

๐ เพรางายวายเสพยร์ศ

แสนกำสรคอดไอซา

อิมทุกขอมชลนา

อิมไคกาหน้าองชล

๐ เวรามาทันแล้ว

จึงจำแคล้วแก้วโกมล

ให้แค้นแสนสุกทน

ทุกขถงเจ้าเศรำเสียตาย

๑ งามทรงวงกิ่งวาค
งามพริ้มข้มแย้มพราย

๑ แต่เข้าเท่าถึงเย็น
ชายใดในแผ่นดิน

งามมารยาตรนาครกราย

งามคำหวานลานใจถวิล

กล่ากลืนเชียวเป็นอาจิณ

ไม่เหมือนนพทศรอมใจ ฯ

โคลง เรียมทนทุกข์แต่เช้า ถึงเย็น
 มาสู่สุขคนเข็ญ หม่นไหม้
 ชายใดจากสมรเป็น ทุกข์เท่า เรียมเลย
 จากควนเคียวไต่ ทุกข์ขมปานขี้

สระเห่

๐ เห่แลเรือ เหละเห่เห เห่โหวเห่โหว เหโหวเห่เห
 เห่เหเหเหเห โอละเห่

๐ สาละวะเห่ โหเห่เห เหเห เหเหเห โอละเห่

๐ ซ้าลวะเห่ เหเห เห่เหเห โอละเห่ เจ้าเอยกี่พาย
 พักพาย พายเอยลง พายลงให้เต็มพาย โอวโอวเห่

๐ ซ้าลวะเห่ โหเห่เห เหเห เหเหเห โอละเห่

มุละเห่เหเห โอเห่มารา โอเห่เจ้าข้า โอเห่เจ้าข้า มารา
 ไชโย ลีเอยไชย ลีไชยแก้วเอย ไชยเอยแก้ว ไชย
 แก้วพ่อเอย โอวโอว ฯ

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

เห็บทชมเครื่องควา

โคลง แก่งไก่อ้มค้หม่นเนอ นพคุณ พ็เอย
 ๐ หอมยี่หว่ารศณฺน เฉียบวรอน

ชายโตบริ โภคภณฺช พิศวาส หวังนา
 แรงอยากยอหัดถชอน ออกให้หวนแสง

อาพยี่ ม้ค้หม่นแกงแกวตา หอมยี่หว่ารศรอนแรงแรง
 ๐ ชายโตโตกลินแกง แรงอยากให้ ใฝ่ผันหา

๐ ย่าใหญ่ใส่สารพัต วาจนจกหลายเหลออตรา
 รศคคควยน้ำปลา ยชนล่ายายวนใจ

๐ ตย้เหล็กกลวกล่อนตม เจอน้ำส้ม รอยพริกไทย
 โอชาจะหาไหน ไม่มีเทียบเป็รียบมือนาง

๐ หมนมแนมแหลมเล็ศรศ พร้อมพริกสคใบทองกลาง
 พค้หอเห็นรางซาาง ห่างห่อหวนขวนใจ โหย

๑ ก้อยกึ่งปรุงประทิน
รศทิพย์หยิบมา ไพรย

๑ เท โฟพนเนอทอง
นำชตรศครามครัน

๑ ความรักยกเปลี่ยนท่า
กล่ออมกล่อมเกลี้ยงกลม

๑ เข้าหุงปรุงอย่างเทศ
ใครหุงปรุงไม่เป็น

๑ เหลือรุ่มขำตม
รอยแจ้งแห่งความขำ

๑ ซ้ำซ้ำพลาเนอสด
คิดความยามถนอม

๑ ถ้าเตยงคิคเตยงน้อง
ลกหล่นชนชอบกล

๑ เห็นห่มรุ่มทรวงเครา
เจ็บไกลใจอาวรณ์

วางถงถนคินแคโดย

ฎาจักเปรี๊ยะเทียบพันขวัญ

เปนมันย่องล่องลอยมัน
ของสวรรค์เสวยรมย์

ทำน้ำยาอย่างแกงขม

ขมไม่วายคลิบคล้ายเห็น

รศพิเศษใส่ลูกเขิน

เช่นเชิงมิตรประคิษฐ์ทำ

แกงขวส่มใส่ระกำ

ข้าทรวงเคราเจ้าทรวงทรวง

พุงปรากฏรศทนนหอม

สนทเนอเจอเสาวคณธ

นอนเตยงทองท่าเมองบน

ยลอยากนัทรรคคแนบนอน

รุ่มรุ่มเราคือไฟฟอน

รอนรุ่มรุ่มกล่มกลางทรวง

- ๑ รังนกนึ่งน้ำซด   โอชาเรศกว่าทั้งปวง
 นกพรากจากรังรวง   เหมือนเรือมร้างห่างห้องหวน
- ๑ ไตปลาเสแสร้งว่า   คจวาทกระบึกกระบวน
 ไบโคกขอก โคกครวญ   ให้พี่เคว่าเจ้าดวงใจ
- ๑ ผักโคมชื้อเพราะพร้อม   เป็นโคมน้องฤาโคมไหน
 ผักหวานชานทรวงใน   ใคร่ครวญรักผักหวานนาง ฯ

เห็บทชมผลไม้

โคลง	ผลชีกแซ่อิมไอ	เอมใจ
๐	หอมชนกลนหวานใน	อกชู้
	รณรณครมย์ไค	ฤาตุจ นแม่
	หวานเลิศเหลืออรูรู	แต่เนอองพาล ๗
ภาพย์	ผลชีกแซ่อิมอบ	หอมตระหลบล้าเหลือหวาน
๐	รศไเหนไม้เปรียบขปาน	หวานเหลือแล้วแก้วกลอยใจ
๐	ตาลเฉาะเหมาะะใจจริง	รศเย็นยั้งยั้งเย็นใจ
	คึกคความยามพิศมัย	หมายเหมื่อนจริงยั้งอยากเห็น
๐	ผลจากเจ้าลอยแก้ว	ขอกความแล้วจากจำเปน
	จากช้านาตากระเด็น	เปนทุกซ์ทำหน้านวลแตง
๐	หมากปรางนางปอกแล้ว	ใส่ไถแก้วแพรวพรายแสง
	ยามชนรณโรยแรง	ปรางอิมอายซาขนาสา
๐	หวนห้วงม่วงหมอนทอง	อีกอกร่องรศไอซา
	คึกคความยามนิทรา	อรานแนบแอบอกอร
๐	ลนจุมครุ่นครุ่น	เรยกส้มฉุนใช้นามกร
	หวนถวิลลนลมงอน	ชอชอนถอยร่อยกระบวน

๑ พลยจันจกควยมีค
คึกโอยจู้่ออนยมยวน

ทำประณตน้ำตาลกวน
ยลยงพลยขยขยพรณ

๑ น้อยหน่านำเมล็ดคอกอก
มือใครไหนจักทั้น

ปล่อนเปลือกปอกเปนนอศจรรย
เทยขเทยมทมมอนาง

๑ ผลเกกพิเศษสค
ค่านงถงเขวบาง

โอยารศล้าเลศปาง
สางเกษเส่นขนเม่นสอย

๑ ทบทมพรมตากร
สูกแสงแคงจกยอย

ใส่จันคคจเม็คพลอย
อย่างแหวนกอยแก้วตาชาย

๑ ทเรียนเจียนตองบ
เหมอนครณวกาย

เนอคคเหลองเรองพราย
ส่ายสวาคพิทคคคค

๑ ลางสาคแสงวงเนอหอม
กลนพลางทางเพ่งพิศ

ผลงอมงอมรคหวานสนิท
คคยามสารทยาตรามา

๑ ผลเงาะไม่งามแงะ
หวนเห็นเช่นรจนา

มลออนเมล็ดคและเหลอขญญา
จ้าเจ้าเงาะเพราะเห็นงาม

๑ สละล้ำแลงผล

คคล้ำต้นแน่นหนาหนาม

เห็บทชมเครื่องหวาน

โคลง สัจขยาน่าไข่คุ่น

เคยมี่

แกมกัยเข้าเหนียวลี

โคกย้อม

เปนในยนำวาที

สมรแม่ มาแม่

แกลงว่าโคกเสมอพ้อม

เพียบบแอ้อกอร ๗

ภาพย์ สัจขยาน่าตั้งไข่

เข้าเหนียวไล้ลีโคกแสดก

เปนในยไม่เคลือบแกลง

แจ้งว่าเจ้าเคร่าโคกเหลื่อ

๐ ซ่าหริ่มลมหวานล้ำ

แทรกใส่น้ำกะทิเจือ

วิตกอกแห่งเครือ

ไต่เสัพย์หริ่มพิมเสนโรย

๐ ลำเจียกชอชนม

นิกโฉมดมหอมชวยไชย

ไกลกลั่นคินแต่โดย

โหยให้หายหงางาม

๐ มัศกอกกอกอย่างไร

น่าสงไสยใคร่ขอถาม

กอกเคล้นจะเห็นความ

ชนมนามนยงแกลง

๐ ลกตหน้าชม

แผ่แผ่นกลมเพียงแผ่นแผง

โอสาน่าไก่อแกง

TUDC

แกลงของแขกแปลกลั่นอายุ

- ๑ ขนมหีบเจ้าจิบห่อ
 นกน้อยนุ่งจิบถวายเป็น
 ๑ รศรภัยกล้าหน้า
 คำนงนวนางเจียน
 ๑ ทองหยิบทิพย์เทียมทัด
 หลงหยิบว่ายาคุม
 ๑ ขนมหึงผิงผ่าวร้อน
 ร้อนนักรักแรมไกล
 ๑ รังไรโรยควยแข็ง
 ไข่อกนกทั้งปวง
 ๑ ทองหยอดคทอกสนิท
 สองขั้วสองขั้วขึง
 ๑ งามจริงจำมงกุฎ
 เรียมรำคำนางปอง
 ๑ บัวลอยเล่ห์ขวงงาม
 ปลั่งเปล่งเครื่องบุคคล
- งามสมล่อประพิมประพวย
 ชายพกจิบกลีบแนบเนียน
 ประดิษฐ์ทำขนมเทียน
 เทียนล่อเหลาเกลากลึงกลม
 สามหยิบชั้หน้าเซยชม
 ก้มหน้าเมินเขินขวยใจ
 เพียงไฟฟอนฟอกทรวงใน
 เมื่อไรเห็นจะเย็นทรวง
 เหมือนนกแก้งตำรังรวง
 ยงยงคควยมีรัง
 ทองม้วนมีคคิดความหลัง
 แต่ลำพังสองต่อสอง
 ไล่ชอคจมงกุฎทอง
 สองน้องนั้นเคยยล
 คิควางามแก้วกษัตริ
 สดนนชคจประทุม

- ๑ ช่อม่วงเหมาะมีร์ค หอมปรากฏกลโกสุ่ม
 คิกลีสไยคลุม หุ่มห่มม่วงดวงพดताल
- ๑ ฝอยทองเป็นยองไย เหมือนเส้นไหมไซ้ของหวาน
 คิกความขามเขาวมาลย์ เย็บชุนไซ้ไหมทองจีน ๗

เห็ครวญเข้ากับนักขัตฤกษ์

โคลง	หวนเห็นหีบหมากเจ้า	จักเขียน	มาแม่
๐	พลจับต้อยอดเนียน	น้ำเคียว	
	กลกล่องกระวานเขียน	มอญ	ขุนเขย
	บหรีใส่กล่องเงยว	ลอบให้	เหลือหาญ ๗
ภาพย์	หมากเขียนเจ้างามปลอด	พลต้อยอดหน้าเอนค	
๐	กระวานอีกกานพลู	บหรีให้	ใจเหลือหาญ
๐	เซ็ดหน้าชุน้ำอบ	หอมตระหลบคอกดวงมาลย	
	บังอรช่อนใส่พาน	ส่งมาให้	ไม่เว้นวัน
๐	เดือนสามล้ำเอามา	มีไชชาชาติจุหลัน	
	ถ้าคู่อยู่เคียงกัน	ก็ขให้เห็น	เป็นปฤษณา
๐	เดือนห้ารอรอนจิด	เจ้าให้พดคามจวมา	
	เรอรอนผ่อนเพทนา	เพื่อพนิดา	ไม่ละเลย
๐	ค่านงถงเดือนหก	ทั่วทายกตาม	โคมเคย
	งามสคนชพเอย	๗๒๘	๒๐๐
		๗	๗

05/04/2563

TUDC

๑ เกอนแบควนเพ็ญเจ้า
รบคล้อย่างสีกา

ยอมไปเข้าพระพรษา
ด้วยเจตนาจำนงใน

๑ เห็นนวลครวญครุ่นคิด
ไปไต่ก็จะไป

กำเรบจิตรวาทน์ไหว
โอบเอวอ้อมพุ่มพวงพวง
เริ่มเซาทพยเจ้าจะหุง

๑ ยามฝนกลเทอนลึบ
หาของต้องการปรอง

มุ่งใจจิตรประคิษจุ้ประคอบ

๑ เกอนลึบเอ็ดเค็ดแตกคิน
เห็นเรือไล่ถซอข

ยามกจึนทุกวันคอบ

๑ คิครูปนารักเหลือ
คิกเนตรขาคอนคม

กลอขกลบเห็นเช่นแรกสม

๑ ฤคเกอนลึบสอง
ชนล่องทองเทยวชล

คิกน่มเนอน่าเซยชม

๑ เซงแซ่เสียงเกริ
พาทยมของกองกงวาล

ผมหอมชนรนครคินธิ

๑ ทกลาลอยเล็งลักษณ
ดูไหนไม่เทียบเทียม

หญิงชายซ้องแซ่องอล
ยลผาบารাত্রกาล

ปานเรียมตทรวงประหาร

สารคจนองร้องเรยกเรียม

ไม่พขภกตรเจ้างามเสงขม

ร่วมรักเรียมรูปร่างรัก

TUDC

- ๑ เกอนยพธพญา
สาวหนุ่มกำหนดคนคิด
- ๑ เรียมเตร่ตรวจทุกช่อง
ว่าหวนคืนแค่นั้น
- ๑ เชยวชาญุกระทานัน
ถือท่ายกายอ่อนโอน
- ๑ แรมคำรำไห้หวน
เคยเห็นเป็นอาภิน
- ๑ โอมอวตสวคสำเนียง
ลำเล็กเล็กโฉมงาม
- ๑ อ่อนหวานสารเสนาะ
แจ้วเจอยใจจาบลย์
- ๑ ห้าคำย้ายยามปลาย
อยู่ไกลจะใคร่จร
- ๑ เกอนแรมเหมือนเรียมคาง
แรมรงค์แรมพจน
- โยนชิงช้าชนแออัด
ทศนาแห่แลหากัน
ไม่เห็นน้องเนอนวลจันทร์
เห็นเห็นทำชิงช้า โยน
โยกเยกยลคนหก โทน
โตนคิดไ้คังใจฉวิล
แห่อิศวรย้ายยามยิน
ช้าหงษ์เห่เล่หลมพราหมณ์
ไม่เหมือนเสียงนางนงราม
ยามเย็นเข้าเจ้าอ่านฉันท
เพราะอักษรกลอนพาคพัน
ทุกวนหวงฟังเสียงสมร
แห่นารายณ์เร่งอวรณ์
ไปรบเจ้าเคลาคลอมา
เรื่องรกร่างแรมขนิษฐา
แรมเห็นหนานงนอนแรม

โคลง คลเคอนมหะหรั้าเจ้า เซ้นขี้ ใหม่มแม่
 ๐ มะห่ง่นประปรานทว เทวคให้
 ห่อนเห็นมิ่งมารศรี เสมอชีพ มานา
 เรียมลขอกได้ได้ ค้ชอนทรวงเซ้น ๗
 ภาพย์ คลเคอนเรยกมหะหรั้า ขนสองค้ำแขกตงการ
 ๐ เจ้าเซ้นลิววันวาร ประหารอกฟกฟมไนยน์
 ๐ มหะหรั้าเรียมคอยเคร่า ไม่เห็นเจ้าเคร่าเสียใจ
 ลขอกโอ้อาไลย ลาลคล้ากำสรวญเซ้น ๗

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

เห่ชมโฉม

๑ พิศภักตร์ภักตร์ผ่องผุด พิศเนตรเนตรยงคร	งามขริสทอเล่ห์พันทร รอนจิตรชาลาเหลือคม
๑ พิศขนงวงกิ่งวาด พิศปรางปรางนำชม	นาสิกผาทพองามสม ปรางทองเปรียบไม่เทียบทัน
๑ พิศโอษฐ์โอษฐ์ชแล่ม คำขลิบขยับเปนมัน	ยามยิ้มแย้มเห็นไรฟัน ฝันปากเขอนเขอนอายองค์
๑ พิศกรรณกรรณขางเรียบ พิศสอสรระหง	สันทศเทียบกลีบขบของ ทรงงามสรรพรข้องษา
๑ พิศถันถันเต่งตั้ง คล้ายคล้ายชายไฉยนา	คดงกิ่งคอกปทุมมา น้ำใคร่ต้องลองเลียมลวน
๑ งามกรอ่อนโอนหัดถ์ กรคกรายชายกระบวน	งามนิ้วที่คั่นขานวล ชวนใจพินมาคหมาย
๑ เหวอ่อนอ่อนเพลากลม ผิวผ่องกิ่งทองพราย	สูงต่ำสมพอควรกาย สายสุกสวาทีขาดตาเวียม

- ๑ พิศภักตร์ตลอดบาท งามผูกผาคทาไทรนเทียม
 ยามตองน้องอายเหนียม เรียมรักเจ้าเท่าชวี
- ๑ กล่าวคำช้าอ่อนหวาน เพราะเปรียบปานเพลงดนตรี
 เสนาะเสียงเจ้าพาท จัศจรรย์จงปลงฤไทย
- ๑ พม้นพหมายมาก มาแคล้วคลาศขึงเอนไป
 แม้นไคเจ้าทราญไว ไม่เห็นห่างร้างรักเอย

พระราชนิพนธ์ รัชกาลปัจจุบัน

हेชมกระบวนเรือ

โกลง ปางเสด็จประเวศห้วงชลธิ

ทรงมหาจักร

เกียรติกอง

พริ้งพริ้วมยทศนาวิ

แห่นแห่

เสียงอฉกทวทอง

ฉันท้าวอ่าวสยาม ฯ

ลาพย์ พระเสด็จโดยแดนชล

ทรงเรือตงงามสดศรี

มหาจักรมี

เกียรติกองทองสาคร

๐ นาวารายทศ

อุตุลคแลสลอน

แห่ห้อมจอมนคร

ราวจะรอนริปูเปลือง

๐ ธงทิวปลิวระยับ

สีสลบขาวแดงเหลือง

อินธงพระทรงเมือง

เหลืองอร่ามดงงามตา

๐ ธงตรามหาราช

ผ่องผดผาดในเวหา

รูปครุฑระราชา

ชายกกกว้างท่าทางบิน

๑ อิงแกงคังแสงซาค

บอกตรงอิงแผ่นดิน

๑ จักรนาวิราช

ส่งาราวอาภรณ์

๑ ใหญ่กว่านาวาสรรพ

บรรคานาไทย

๑ ยืนไฟใหญ่ประเภท

สามารถอาจเขียนหัน

๑ อิกศรหกป้อนคั่นัก

เตรียมมอยล์ศึกแขง

๑ พาลรงทวย

เรอบนขนยทอชิง

๑ เรอแรงกำแหงยทอ

คอยล์ศรพาล

๑ สครพครองเมืองศรี

เรอบนขนยทอไกร

ลายข้างกาห่องกายน

ถนสยามอนงามอน

ทิพอาสน้องคฤกร

เพื่อประกยทพเรือไทย

ในกองทัพพลไกร

ในขันไม่มีทน

สนวเคษศคแขงขัน

ฉนหน้าสศศรแรง

กพรอมพรกศกคกำแหง

แยงยอยทอศคกำลึง

รบแล่นตามงามเงอนขลึง

คิงกระบพาลหาญ

มกฏราชะกุมาร

ผู้ยอยคมกฏไทย

สุนาวมุงชิงไชย

เหมอนพญาพานะเรนทร์

๑ สร้อยมณฑลกล้า
หาญต่อข้อมรณเกณฑ

๑ เรือเสื่อทยานชล
กันกล้าในสาคร

๑ เรือเสื่อกำรณสินธุ์
จุ่มโหมและโถมถา

๑ อิกเรือตอรัย โท
ว่องไวไล้ยอนแย้ง

๑ กระบวนล้นแล่นล่อง
อิกคึกคักใจ

นาวากาจรลาคตระเวน

สลอกสู้ริปูรอนญ

พิฆาฏพลริปูสยอน

บ่ย่อหย่อนนยทธนา

พิฆาฏภินอริผลา

กล้าประยทธีจนสดแรง

วังไรริณเท่าแข่ง

ยักย้ายลอคคอกเอาไชย

ไปแทยท้องชลาโดย

จิตจกสูศีศทรูพาล ฯ

เห็นชมพระนคร

โคลง

๑ ล่องลอยในน่านน้ำ

จากเทพนครคลา

ชมวังสพรังปรา

๐๕/๐๔/๒๕๖๓ TUJDC
ชมนครเขตรเคา

เจ้าพญา

คลาคเต้า

สาทรรัตน

๑
งอนแมนเมืองราม ฯ

ภาพย

๑	ล่องลอยในน่านน้ำ	วิเศษลำเจ้าพญา
	จากกรุงเทพมหานคร	นครราชธานี
๑	ค้อยเลือนเคลอนนาวา	จากน้ำท่าวาสกรี
	ไซจักรล่องนที	นาวเรอขเฉอยตามลม
๑	เหลือบแลชะเงงพิศ	คคสีตวนารมย์
	เคยเทยवलคเลยวชม	๒๑
๑	ชมวังทงวมาน	คมขบฆาจารย์พรณ
	เพลินพิศไพจิตรสร	ถิ่นสถานมัมวัน
๑	สร้างปรางมหันต์	พระงามเนตรวิเศษชม
	อิมพรสถานสม	อนันตสภาคม
๑	สถานวิมานเมฆ	เป็นสถานพิมานอินทร์
	อภิเศกคฤสถิณ	เอกอาสน์ไธท้าวโกสินทร์
๑	ตำหนักล้านกตา	โถยศขงองค์ภูบาล
	๑	จิตรลการะโหฐาน
	๑	ตำราญรมย์ภรมยา

- ๑ สระพังวังอนช
 ปารุสกุสกุเพลินตา
- ๑ คำหนักพระชนนี
 อยู่ทางข่ห่างไกล
- ๑ นาวาผ่านนิเวศน์
 พินิศพิศเพลินตา
- ๑ สล้างปรางค์ปราสาท
 ระยิบจิบระพี
- ๑ ปราสาทราชะฐาน
 ยงยอดศอกศลลอน
- ๑ จักรพระที่นั่ง
 ตำราญสถานสม
- ๑ คุลิตปราสาทตั้ง
 พิมานรถยา
- ๑ มณเฑียรเสถียรคักค
 เคียงใกล้คือไพศาล
- ผู้ทรงสุกเสนาหา
 สวณกุหลายปลาบปลื้มใจ
 มีนามว่าพญาไทย
 ไกลคฤสิตวณาภา
 พระทรงเคชจอมประชา
 ติระการตรคเลิศคี่
 ประกอบมาศมณิศรี
 สีสว่างกลางอัมพร
 อวตารสโมสร
 ยอนยั่วพ่านานิยม
 สยามยอดตังตรตาชม
 สติคยถนบันนรา
 พระมนงงคะศิลา
 อุดมอาสน์ราชะฐาน
 จักรพรรดิพิมาน
 ทักษิณทสุชาลัย

๑ ผ่ายนำส่ง่าสิ้น
พระโรงภวนัย

อมรินทร์วนาฉย
ธประศาสน์ราชาการ

๑ อารามวัดพระศรี
มงคลมหาสถาน

รัตนศาสตร์ดาการ
ปุษนัยทนยม

๑ อินกรงรุ่งเรืองกิตติ
เลิศลวนชวนจิตชม

ทศกิตยพิโรคม
สมเกษรตเลองเมองสยาม

๑ ถนนสถลमारค
รุ่งเรืองตงเมองราม

อิกคลองหลากลวันแลงาม
จักรพรรตฉัตรสากล ๗

เห่ชมทางไปปากน้ำ

โคลง

๑ แล่นเรือมาแจ่มจ้า
แลเหลอบเหลยวหลังแล
ใจโยนประหนึ่งแพ
ลมเฉยระเรอยสร้าน

ตามกระแส
ไผ่ขาน
โคนคลื่น
จิตเคว้าหาศรี ๗

กาพย์

๑ เรอขเรอขเรอลอยลำ
แลเหลอบเหลยวหลังแล

ตามสายน้ำถกกระแส
ไผ่ขานสร้านโคกใจ

- ๐ เรือนแพแลสพรัง
แพโยนโยนเหมือนใจ
- ๐ ผ่านหน้าวัดอรุณ
ขอบุญการุณพา
- ๐ ขออย่าให้ข้าศึก
สามารถอาจณิพิง
- ๐ ผ่านทางบางคอแหลม
แหลมหลักจักหาไหน
- ๐ ปากปลัดคตควถ
วานลัดคตคทางจร
- ๐ ยามมองช่องนนทรี
หลังคาเคหาใน
- ๐ เห็นเสาวิทยภัณฑ์
ถนคอคจรรย
- ๐ คุราวกับสองจิต
เหมือนตารกตาชาย
- ๐ คลน โคนฝั่งกักกวักไกว
เรียบผู้ไผ่ถึงเคหา
- ๐ เคยทำบุญญะบูชา
ให้ชาสมอารมณ์หวัง
- ๐ ผู้ปลุกกาจกำลัง
พระปรารักษ์คริธานไทย
- ๐ ซอบางแนมเหน็บดวงใจ
เหมือนแหลมคำเจ้ารำวอน
- ๐ ทางนทีสุสาคร
คลสู่เจ้าตคเคว้าใจ
- ๐ เห็นธานีอยู่ไกล ๆ
นครยวนชวนจิตรฝัน
- ๐ เปนของเลิศประเสริฐสุวรรณ
พุดกันไต้ไม่มีสาย
- ๐ มิตรต่อมิตรคคเหมือนหมาย
ตาเห็นรักประจักษ์ใจ

๑ ผ่านขอมเสื่อส่อนเลีย

โบริกท่านตั้งไว้

๑ ยิงเข่งเพลงกลางน้ำ

อนิจจามายกิน

๑ ผเสื่อสมทบขอม

ยิงขบนครันครันตั้ง

๑ สมทบเจตีย์

เอี่ยมไอ้สโมสร

๑ นาวามายิ่งหยด

ตุ้มเมืองรุ่งเรืองราน

๑ เรอรอพอเวลา

ก็เลื่อนเคลื่อนคลาไคล

๑ ลมเฉื่อยเรื่อย ๆ พา

รนวนรนวนมวดยผสม

๑ ลมพัดไม่จักจ้าน

เหมือนนยามเจ้าทราญไว

๑ อากาศสอาดโปร่ง

๑5/๑4/2๖3 ๑
แต่จตกคตถงศร

นกงนำเจ็บควงหทัย

ให้เล็งเหมาะจำเกาะค

ไม่ผิดล้าถกนาวิ

๑ ขอมปรักแลเหล็กพัง

๑ หงนขอมคแข็งขลัง

๑ คำขอมคพระทรงศร

๑ ขอนขอมคพระนอมกร

๑ กลางวิมลชลธาร

๑ ยิงสมทบทะปราการ

๑ ตลาตของทตองใจ

๑ นำขนมามากพอไป

๑ ไปต้ต้องทเลลม

๑ กลนขบขามารวยรมย์

๑ ทเคยคตมชมชื่นใจ

๑ พอประมาณไม่แรงไป

๑ พัดรำเพยเซยฤค

๑ สบายโล่งกลางวาร

๑ จิตจงเหงาเค้รำอาคร

๑ กะพงเป็รียบพงชฎ

ห่างเจ้าเผาทอแท

๑ โลมามาว่ายล่อ

วานมาทานงราม

๑ ตาเตยवलคเลยวล

เรีคร่างห่างแก้วตา

๑ ฉลตามตะกลามเหลือ

คคาลัยชายช่างเกยว

๑ ฉลตามอินหยามหยาย

น้องเราเจ้าคงเฉย

๑ นางนวลนกกทเล

นางนวลเป็รียบนวลน้อง

๑ คุณกแสนฉลาค

ร้อนเร่เหหันไป

๑ เป็รียบปลาเหมือนเรือดำ

แล่นลอคคอกคามาต

อินแออ็คในดวงแค

เหมือนนกพงคิงหน้ายหนาม

พอเห็นไต้ไต้ร้างาม

ทรามสงวนชวนนางมา

กยงคกว่าพยา

สองตาแลแพตาเตยว

ว่ายตามเรือรวคเร็วเจียว

เทยวคอยมองหาช่องเซย

เสยทรายละเจ้าเอ็ย

มิให้ช้ซึ่งค้ครอง

บิร่อนเร่เหหันมอง

นกกฤท่าเจ้า้นวลไย

เหมือนอากาศะยานไคล

เทยวตรวจคห่มุอริ

เกินไต้หน้าสาครศรี

เรือลำใหญ่ไต้ข้างควา

๑ นางนวลบินลอยล่อง	มองถนั้ตมัตสยา
ไวยิ้ววเฉี้ยวโฉบปลา	ไปกินเล่นเป็นอาหาร
๑ คุณกนกโฉบปลา	ก็เหมือนอากาศะยาน
สามารถอาสั้งหาร	เรือไต้่นาระย้าไป
๑ อ้านกวิหคหาญ	เราขอวานข้างเป็นไร
ช่วยถอหนงสอไป	ถึงเรือนเจ้าเขาวพา
๑ พิราบเขาเลียงไ่ว	เขาก็ใช้ ถอสารา
นางนวลชวนเชิญมา	เป็นทตาถงนวลเซย
๑ กระไรช่างใจกำ	ไม่ฟังคำเราข้างเลย
แตกจำนิจาเอ็ย	เหมือนเพลิงรมสมอกกรม
๑ ค่านงถงเจ้าพ	ราวไฟจ้ออารมณ์
เรศร้างห่างเห็นชม	ว่าเหว้จิตคิตถวิล ๗

เห็นชมชายทะเล

โคลง

๑ สั้ซงซงชอแล้ว	อย่าซัง
อย่าโกรธพริ้งจ้ง	จิตชอ้ง
ตัวไกลจิตก็ย้ง	เนาแนบ
เสน่หส์นิตนอ้ง	นิจไ้อ้อากร ๗

ภาพยี่

- ๑ สขงขงแต่ขอ
ขอแต่แม่ควงใจ
- ๑ ทวโกลใจพ้อย
ห่างเจ้าเผาแลหลัง
- ๑ ขางพระนกดงพระ
แต่งตั้งยงสถาน
- ๑ ผ่านทางขางปลาสร้อย
นกสร้อยสายเพชรทอง
- ๑ ขางนขริงาม
แลทองทเลวน
- ๑ อ่างหินนกอ่างหิน
ไ้้วยพาพาล
- ๑ เรือผ่านเกาะกระตาศ
จะเขียนสาราจิน
- เกาะนั้นเกาะซึ่งใคร
อย่าขงขงพิริงจิง
เป็นค่น้องครองยนยง
ตงใจตคมิตรสมาณ
บุษะนยทสกกการ
แทบหวนอนขอพรครอง
จิตละหอยละเหี้ยหมอง
คลอ้งค่อเจ้าเข้ากะมล
อันออกนามว่าเมืองชล
ชลนยนั้นไหลลงธาร
ทียพินเคยสนาน
จะอ่างว่างริมอ่างหิน
แม่สามารถจะฟังภิน
ตนาสั่งถงนงเยาว์

๑ ทพลา^๑งทาง^๑รำ^๑พ^๑ง

น^๑ก^๑น^๑ก^๑ร^๑ุ^๑ส^๑ก^๑ร^๑า^๑ว

๑ แ^๑ม^๑ม^๑ค^๑ค^๑ส^๑ง^๑ค^๑ร^๑า^๑ม

จำ^๑พ^๑ร^๑า^๑ก^๑จ^๑า^๑ก^๑ท^๑ร^๑า^๑ม^๑ไ^๑ว^๑ย

๑ เก^๑ิ^๑ต^๑มา^๑เป^๑น^๑ช^๑า^๑ว^๑ไ^๑ท^๑ย

ร^๑ิ^๑ก^๑เจ^๑้า^๑เ^๑า^๑ว^๑มา^๑ล^๑ย^๑

๑ จ^๑ะ^๑ย^๑อ^๑ม^๑ใ^๑ห^๑้^๑ไ^๑พ^๑ร^๑

เ^๑่^๑น^๑น^๑ั^๑น^๑ั^๑ส^๑ิ^๑จ^๑ญ^๑ไ^๑ว

๑ เ^๑ร^๑า^๑ะ^๑ร^๑ิ^๑ก^๑ป^๑ร^๑ะ^๑จ^๑ก^๑ษ^๑จ^๑ร^๑ิ^๑ง

จ^๑ง^๑ร^๑ิ^๑ก^๑ก^๑ต^๑ิ^๑มา

น^๑ง^๑ค^๑า^๑น^๑ง^๑ถ^๑ง^๑เ^๑น^๑อ^๑ช^๑า^๑ว

ไ^๑ป^๑ง^๑า^๑น^๑ค^๑ิ^๑ก^๑พิ^๑ล^๑ก^๑ไ^๑จ

ถ^๑ง^๑ส^๑ย^๑า^๑ม^๑ใ^๑น^๑ว^๑น^๑ไ^๑ค

ไ^๑ป^๑ต^๑อ^๑ล^๑ั^๑ค^๑ั^๑ต^๑ร^๑พ^๑า^๑ล

ต^๑อ^๑ง^๑ท^๑ำ^๑ไ^๑จ^๑เ^๑ป^๑น^๑ท^๑ห^๑า^๑ร

ก^๑ิ^๑จ^๑ำ^๑ห^๑ก^๑ร^๑ก^๑ร^๑บ^๑ไ^๑ย

เ^๑ห^๑ย^๑ย^๑บ^๑ย^๑ำ^๑ย^๑เ^๑า^๑น^๑ค^๑ิ^๑น^๑ไ^๑ท^๑ย

ไ^๑ม่^๑ร^๑ิ^๑ก^๑ช^๑า^๑ต^๑ิ^๑ค^๑า^๑ส^๑น^๑า

จ^๑ิ^๑ง^๑ต^๑อ^๑ง^๑ท^๑ิ^๑ง^๑เจ^๑้า^๑เ^๑ก^๑ว^๑ต^๑า

อ^๑า^๑ส^๑า^๑ท^๑ำ^๑น^๑ร^๑า^๑ญ^๑ร^๑ิ^๑ป^๑ุ^๑ ๗

เห^๑้^๑ค^๑ร^๑ว^๑ญ

โ^๑ค^๑ล^๑ง

๑ ร^๑อ^๑น^๑ร^๑อ^๑น^๑อ^๑น^๑อ^๑ก^๑ไ^๑อ^๑ อ^๑ษ^๑ฎ^๑ง^๑ค^๑ค^๑

ส^๑ร^๑ิ^๑ย^๑พ^๑ร^๑ะ^๑ม^๑ิ^๑ค^๑ล^๑ง

ห^๑ม^๑ค^๑แ^๑ล^๑ว

ย^๑า^๑ม^๑ม^๑ค^๑ช^๑ค^๑เ^๑ย^๑น^๑อ^๑ง^๑ค^๑

ว^๑า^๑ย^๑พ^๑ค^๑

ย^๑ิ^๑ง^๑ต^๑ร^๑ก^๑น^๑ก^๑ถ^๑ง^๑แ^๑ก^๑ว

พ^๑เ^๑ค^๑ร^๑า^๑ท^๑ร^๑ว^๑ง^๑ค^๑ล^๑ย^๑ ๗

กาพย์

- ๑ รอนรอนอ่อนน้อยยงคต^๑   ตวันลงลับเหลี่ยมผา
 มีคมลสนธิยา   พามีคมีวทั่ววงใจ
- ๑ ชะแง้แลเทือกเขา   เปนเงาเงาอยู่รำไร
 รำพึงคำนงไป   ชวนให้หนักถึงตกงาม
- ๑ ตกแถวเป็นแนวข้าง   ถนนทางนครงาม
 สว่างกระจ่างวาม   ค้วยไฟฟ้าอำเอียมแสง
- ๑ อิกตามถนนหลวง   ไฟฟ้าดวงรุ่งเรืองแรง
 สว่างกระจ่างแจ้ง   แสงสว่างราวกลางวัน
- ๑ ขามเย็นเคยเห็นคน   ขนรถยนตร์ชบอวดกัน
 นารทคมสัน   ต่างขันแข่งแต่งยวนชาย
- ๑ ผ้าม่วงสีชวงโชติ   เหลืองแดงโรจน์สีหลากหลาย
 เสื่อแพรแลคอกลาย   ผ้าแพรห่มล้วนสมสรวຍ
- ๑ หน่านवलนवलแต่น้อย   แซ่มช้อยสมกับผสมวย
 อามารณชอนแซมทวย   แว่วขวยขวยพอจับตา

- ๑ คุไครไม่ชันจิต
 ๒ คุพลางทางจับตา
 ๑ ตาคำขำแกวพ
 ๒ พนขาวคราวชม
 ๑ หนึ่งล่อญาเจ้ารุ
 ๒ ประเสริฐลูเกศนาร
 ๑ กิจการในบ้านช่อง
 ๒ ทุกสิ่งขอกหญิงล้วน
 ๑ ไม้เหมือนหญิงบางคน
 ๒ มัวมุงยุงแต่่งสาร
 ๑ สำแดงแต่่วิชา
 ๒ ยุงนักชกพนเพื่อน
 ๑ นองพัสฉลาด
 ๒ ช่างชวนและชวนขว
- เท่ามิ่งมิตรวนิกา
 ชายตารกชักตาชม
 พอสมคกยสผสม
 แก้วมุกคาน่ายินดี
 พอควรรออยู่แก่สตรี
 เจ้าไม่ทงสังทควร
 เจ้าข้าของสนทังมวล
 จะขยันหมั่นการงาร
 สาละวนไม้เข้าการ
 จนลิมงานการบ้านเรือน
 หนึ่งล่อข่าจนแซเซื่อน
 ๒ พุงสร้านไปจนไร้วัว
 แล่นสามารถในการครัว
 ๒ ให้พชมลิมอาหาร ฯ

เห็บทชมเครื่องว่าง

โคลง

- ๐ ^{๒ ๒}เข้าตมอมรสเปรี้ยว ^๕เค็มปน
^๕เนอนกน่มระคน ^๒ผักเคล้า
^{๒ ๒ ๒}รอนรอนตกหลายหน ^๕หอนเขอ
- รสหลาก ๆ รสเร้า ^๒เร่งให้ ^๒ใฝ่กิน ๑
- ๐ ^{๒ ๒}เข้าตมอมรสเปรี้ยว ^๕คจรง ^๒เจียวเปรี้ยว ^๕เค็มปน
^๕เนอนกน่มระคน ^๒ปน ^๒ผักเคล้า ^๒รส ^๒เข้า ^๒ที่
- ๐ ^{๒ ๒}เข้าตมเนอ ^๕โคกลัว ^๒ปน ^๒ถั่ว ^๒เขี้ยว ^๒กลม ^๒เกลียว ^๒ค
- ^๒มัน ^๒เทศ ^๒วิ ^๒เคษ ^๒มี ^๒รส ^๒ไอ ^๒ชา ^๒แสน ^๒น่า ^๒กิน
- ๐ ^๒สา ^๒คุ ^๒เม็ ^๒ค ^๒ใ ^๒หญ ^๒ง ^๒กล ^๒ม ^๒แทน ^๒เข้า ^๒ต ^๒ม ^๒ส ^๒ม ^๒ถ ^๒วิ ^๒ล
- ^๒รส ^๒ย ^๒วน ^๒ช ^๒วน ^๒ใ ^๒ห ^๒ก ^๒ิน ^๒ส ^๒น ^๒ท ^๒ง ^๒ห ^๒ม ^๒ค ^๒ร ^๒ส ^๒ห ^๒ล ^๒อ ^๒ห ^๒ล ^๒ม
- ๐ ^๒ข ^๒น ^๒ม ^๒จ ^๒ย ^๒เจ้า ^๒ช ^๒าง ^๒ท ^๒่า ^๒ท ^๒ง ^๒นำ ^๒พ ^๒ริ ^๒ก ^๒ม ^๒ะ ^๒มา ^๒ค ^๒แ ^๒ก ^๒ม
- ^๒มะ ^๒เพ ^๒อง ^๒เป ^๒น ^๒ค ^๒ร ^๒อง ^๒แ ^๒ก ^๒ล ^๒ม ^๒ร ^๒ส ^๒ห ^๒น ^๒ี ^๒บ ^๒แ ^๒น ^๒ม ^๒แ ^๒ช ^๒่ม ^๒ช ^๒ู ^๒ก ^๒ัน
- ๐ ^๒ข ^๒น ^๒ม ^๒เข ^๒อง ^๒ญ ^๒วน ^๒ใ ^๒ห ^๒ม ^๒ป ^๒ระ ^๒ก ^๒อ ^๒บ ^๒ใ ^๒้ ^๒ว ^๒ิ ^๒ค ^๒ษ ^๒ส ^๒ร ^๒ท ^๒อ ^๒ค ^๒ก ^๒ร ^๒อ ^๒บ ^๒ช ^๒อ ^๒บ ^๒ก ^๒ิน ^๒มัน ^๒ค ^๒เ ^๒ย ^๒ว ^๒ก ^๒ร ^๒อ ^๒บ ๑ ^๒ช ^๒วน ^๒ช ^๒อ ^๒บ ^๒ใ

- ๑ หมูแนมแกมเครื่องเรียม หอมกระเทียมผักชีใหม่
 พริกแดงแซงสอควั
 ๑ เมียงค้ำน้ำลายสอ
 เมียงสมอเมียงปลาทุ
 เขาคลุก ๆ ไก่หมู
 น้ำพริกกล้วยหัวโองา
 ๑ เข้ตังกรอขณัค
 น้ำพริกผัดละเลงทา
 เข้ตังขิงใหม่มา
 จมน้ำตังทงเค็มมัน
 ๑ อักทงขนมเบอง
 เครื่องช่างเคล้าเข้าเหมาะกัน
 ละเลงแก่งเหลอสร
 ชูโองาไม่ลาลด
 ๑ แกงไก่ใส่เครื่องถม
 คลุกขนมจีนแข็งสด
 เข้มันมันแกมรส
 ส้มตำเปรี้ยวชวนเคี้ยวกิน
 ๑ ลูกไม้ใส่โถแก้ว
 ล้วนเลิศแล้วสมใจจินต์
 สारพคจคให้กิน
 เสมอได้ไม่ขัดขวาง
 ๑ ทังหมครสอาหาร
 เปรี้ยวเค็มหวานไม่จคจาง
 รสเหมาะเพราะมอนาง
 แก้วพเคล้าเข้าชวนใจ ๆ

เห่ครวญถึงหนังสือ

โคลง	เงียบเหงาเปล่าออกไอ	อกครวญ
◎	หทัยสมคชคชวน	อ่านข้าง
	นอนอ่านอ่านยิ่งหวล	ใจโศก
	น้องพี่เคียดเคียงข้าง	ช่วยชชวนหัว ๆ

ภาพย์	เงียบเหงาเปล่าอกหมอง	คิดถึงน้องหมองวิญญา
◎	จึงหทัยหนังสือมา	แก้รำคาญอ่านเรื่อยไป
◎	อ่าน ๆ รำคาญช้อ	แบบหนังสือสมัยใหม่
	อย่างเราไม่เข้าใจ	ภาษาไทยเขาไม่เขียน
◎	ภาษาสมัยใหม่	ของตกใจพวกนักเรียน
	อ่านนักชกวงเวียน	เขาช่างเพียรเสียจริงจัง
◎	แบบเก้เขวภาษา	สมมติว่าแบบฝรั่ง
	อ่านเข้อเหลือกำลัง	ฟังไม่ไค้คลินไล่เหลือ
◎	อ่านไปไม่ไค้เรื่อง	ชกชวนเคืองเคืองให้เข้อ
	ต่างกันแสนผสม	อย่างภาษาย่าน้ำลาย
◎	ไค้ว่าภาษาไทย	ช่างกระไรจวนฉิบหาย
	คนไทยไฟลกลบกลาย	เป็นไค้ค่าน้ำขี้คัส

๐ หนึ่งสี่ฤๅหวังอ่าน
ยั้งอ่านกาลฤๅ

แก้รำคาญได้สักที
เลขต้องขวางกลางสาคร

๐ ลองหามาอ่านใหม่
สมมตขทกลอน

พะเอินได้เป็นขทกลอน
ชนชอเสียงเฉวียงไว

๐ พท ไร่ ไร่ ใจหาย
จขหมคขทกลอนไทย

เราเคราะห์ร้ายนี้กระไร
ไม่เป็นสำระยามัง

๐ ทั้งมวลล้วนเหลวแหลก
เรื่องเข็ญเลอขจรริง

ทุกแพนก่อนิจจัง
ทั้งถอยคำซ้ำหายกาย

๐ กลับหันหาเรื่องดี
อ่านให้ใจสบาย

ที่เอาไว้ใกล้ ๆ กาย
หายง่วงเหงาเศร้ากรรมล ๗

เห่เรื่องนางสีดา

โคลง แถลงขางนางแน่นน้อย สีดา

ถูกขกษอประลักษณพา ห่างห้อง

พระรามพระโอรธา ยักษ์โหด

พระจงยกพลกอง กกเข้าไปรอนญ ๗

05/04/2563 TUDC

อาพย์ ก่ลาวปางนางสีกา
ล็กพาไปธานี

๑ เหตุสุรปนา

มุ่งพระอวตาร

๑ เสอแสรังจำแลงกาย
ไปเกยวเลียวลตลอง

๑ พระองค์ผู้ทรงศักดิ์
หญิงชั้วมัวโมहन

๑ นางยักษเชาหกหาญ
น้อรงรักพระจักร

๑ พระตักยมกมัน

ทาสาแสนสามาญ

๑ ไปชวนทั้งทษณ์ชร
ยักษาปราชัย

๑ เคอคคาลนางมารข่า
กลอกกลบแสนอปร

ถูกพญาทศศิรัษ

จึงเกิดศกพลกหาญ

ข่ากามาแสนสามาญ

ให้เป็นผวเพอตัวครอง

ให้เลิกฉายนวลลอง

พรากพฐผู้เคียงกัน

ไม่จงรักด้วยกัมัน

มันจะพาเสียราศี

ราญสีกายอดนาร

จึงข่ารายปราชนางมาร

อกทงพันหแหลกลาญ

กรขรหลกหนไป

มาราญรอนญกวนัย

ไม่ทนพระขารม

วิ่งไปหาทศศิรัษ

สาระแนยแหยไป

๑ ท้าวยกษ์ไคพังคาม
ให้คิดพิสมัย

๑ ใช้นารีจำแลง
พอพบประสยตา

๑ ทลวอนชออินง้อ
จนองค์พงษ์นรินทร์

๑ จับครุสรวพล
ให้ลกษมณพกอยู่พลาง

๑ มารจครนถกคร
เรียกลกษมณอนชา

๑ ยพินยินเสียงมัน
ใช้ลกษมณรบส่คอง

๑ ครานนทศศิรัษ
เข้ามาหานงคราญ

๑ กล่าวคำรำเกดขกล่อม
พุดไปไม่โยคี

เหมือนไฟกามจ้อใจ
ไผ่อนงคองคัสตา

แปลงเป็นกว้างร่างโสภา
สตาเจ้าเฒ่าถวิล

ต่อสมเด็จพระจักริน

พระเกรงน้องจะหมองหมาง

เสด็จกันไปตามกว้าง

เป็นผู้เฒ่าเจ้าสตา

ทำเสียงอ่อนทวยมารยา

มาช่วยพิทในพง

ก็สำคัญเคลือบแคลงหลง

ช่วยองค์พระอวตาร

จึงได้ทเหมือนใจพาล

จำแลงร่างอย่างโยคี

นางไม่ยอมฟังวาที

พิษเพลิงกามยิ่งลามลน

๑ ยิงชกยิงกลตกลุ่ม

พาล่องฟองเวहन

๑ พระรามกลับศาลา

องค์พระอวตาร

๑ ชวนพระอนุชา

เดินพลาถแลครวญพลาถ

๑ ช่วยลูกพระอาทิตย์

กำแหงพระแสงศร

๑ สู้ครพจึงพิพล

เพื่อพระอวตาร

๑ เกิดศึกพลกเทศ

ซึ่งรักชกชวนพา

๑ ยุทธแย้งแย้งสาคา

แย้งคนถนถกถล

เข้าโอบอุ้มนฤมล

สู่ลงกาธานีมาร

ไม่เห็นหน้ายอกศสงสาร

ก็แสนโศกวิโยคนาง

รีบลลาในเถื่อนทาง

จนประสพบพพานร

รณชิตชิงนคร

ต้องพาลชวลาน

พร้อมพหลพลทวยหาญ

ผลาญขุนราพณ์ปราบลงกา

ก็เพราะเหตุด้วยสาคา

ให้ประยุทธ์สุดเริงรณ

ยังอุสาค์ยอมเสียชนม์

ฤาจะห้วงหวงช้วน

เห่เรื่องพระร่วง

โคลง

๐ นกถึงพระร่วงเจ้า
 แค้นพวกขอมจัญไร
 ทนงคิดจงใจ
 กระเคืองเคชะท้าว

จอมไทย
 โหดห้าว
 กัซชาติ
 ร่วงผู้ผดุงเสียม

๑

กาพย์

๐ นกถึงพระร่วงเจ้า
 คำรงทรงราชย์

ผู้ผ่านแผ่นดินระชาไทย
 ในละโว้โอเอียมงาม

๐ คังแค้นขอมอปริ
 จะคิดทำสงคราม

มหนักคชชาวสยาม

๐ พระจงคิดขยาย
 เหาเปรี่ยขทรชน

ฤกษ์อ่อนหย่อนแรงพล
 และยกย้ายด้วยเล่ห์กล
 ทวยว่องไวไซ้ปรีชา

๐ จักไม่ส่านชลอม
 จึ่งตกเอน้ำมา

รพกลมกล่อมเอาชันยา
 สำเร็จไคคังใจจินต์

๐ ความรู้ถึงภอธร
 พงไซ้ให้โยอิน

นครขอมจอมนรินทร์
 กริธาทัพมาจับตัว

๑ พระร่วงแล้ร้างหลบไป

โมหันอันมีคิ้ว

๑ เซอฤทธิทธิกาแหง
จำนงจงใจหมาย

๑ ถ้วนไปให้ลลย

ถึงกรุงสุโขทัย

๑ พยพระรูปหนึ่งไซร้

จึงไหว้และไต่ถาม

๑ พระร่วงภิกษุ

จึงตอบประวิงไป

๑ แล้รบเรียกโยมวัด

เคโซโง่หนักหนา

๑ ชาวเมืองก็เลองภา

ไพร่ฟ้าประชาชี

๑ ชีบาเสนามาตย์

เชิญทรงตำรงชฉท

เคโซไซยคึกว่ากลัว

ไม่เข้าใจในอบาย

จึงปลอมแปลงจำแลงกาย

ไปสังหารผลาญเจ้าไทย

ครวากับคำคินไป

เข้าสถานลานอาราม

ขอมัจญโรไม่รู้ความ

ถึงร่วงเจ้าเธออยู่ไหน

ว่าศัตรูไม่รู้ณ

ว่าจงรอพอเธอมา

มาจับมัดขอมพาลา

ก็แพ้พระบารมี

เสียงเฮฮอทั้งธานี

ไปเฝ้าองค์พระทรงธรรม

อภิวาทน์บังคมคัล

สุโขทัยอันไพศาล

๑ พระร่วงรับคำเชิญ
จึงทำภิกษุการ

ดำเนินสู่ราชฐาน
ชนผ่านเฝ้าเป็นเจ้าไทย

๑ ต่อมาราชาคิด
ก็แคว้นแดนกรุงไทย

รณชิตขอมจัญไร
ให้พนเอมเอนมมอขอม

๑ ทกแคว้นแดนนิคม
ทั้งหมดประณตยอม

กนิยมระยอขอม
นอบพระร่วงปวงพ้านัก

๑ นกถึงพระร่วงอุท
นามเพราะตเหมาะนัก

ธมทิตวิสุศักดิ์
เป็นนามาแห่งนาวิ

๑ พระร่วงเรอรบหมาย
ชอกชอไซคค

ไว้ถวายพระภม
จงประสยเรอรบไทย

๑ ยามโตไซแย่งยุทธ
เหมื่อนร่วงชนหลวงไทย

ฤทธิรทจงเกรียงไกร
ย่ำรายคักปลุกหาญ ๗

เห่เรื่องช่อมรบกระบวนเรือ

โคลง

๑ ไครมไครมคะครกครน ครนคราน
บันใหญ่ยิงประหาร คักช่อม

๑ ช่อมรบเพื่อชำนานู เเชิงประชิต

ยามอรินาหอม จักสู้เค็กขลัง ๗

05/04/2563

TUDC

ภาพย์

- ๐ ไครม ๆ เสียงครนกรก เมื่อยามตกครนกรานตั้ง
 ขนตงขง โข่งข่ง
 กิ่งสนั่นลั่นสาคร
- ๐ เรือตอร์บี โตไว
 วิ่งจรไปรอน
 เล็ดลอคไปไม่สยอน
 ราษฎรเวียนเสียงครนกราน
- ๐ เรือขนต่างจอดขุ่ม
 รอไวพอไคการ
 เห็นตะคุ่มในท้องธาร
 จึงต้านต่อตอร์บี โต
- ๐ เรือตอร์บี โตวิ่ง
 เรือขน ๆ โต ๆ
 รวดเร็ววิ่งวิ่งอะไซ
 ยิงปืนใหญ่มีไคร่ทัน
- ๐ อาไศรยความมีคมล
 สว่างในกลางวัน
 จึงประจัญไคแข็งขัน
 ฤาจะกล้าเข้าราว
- ๐ เรือเล็กเหมือนเด็กน้อย
 ต้องรอพอเหมาะคิ
 ไคแต่คอยคท่วงที
 ผู้ใหญ่เฉลอเหม่อจึงทำ
- ๐ จะเข้าไปตรง ๆ
 ให้คิมหลายลา
 คิงต้องบนครนกระหน้า
 จำต้องมพเสียงไป

๑ นาวมทหารวค
ขคนนาวไทย

๑ แต่คการชอมคก
ชาวไทยถงใจหาญ

๑ คนไทยอยางไรทาน
ไฉนทำใจเขา

จิงจะกวคไปทันไค้

หาล้าไไหนไม่พอกการ

ยงตองนกรอนรำคาญ

ไม่มเรือเหลอสีเขา

ไม่รำคาญหรือไทยเรา

จะไม่ช่วยกันควยถา ๑

เห้ชวนเข้าราชनावีสมาคม

โคลง

๑ ขอชวนกันช่วยเร้า

ระคม

เร้งเพาะความนิยม

อย่าช้า

นาวีสมาคม

ชวนชัก

ชวนพวกไทยทั่วหน้า

ขกรวกันสยาม ๑

กาพย์

๑ ขอชวนกันช่วยเร้า

พวกไทยเรารับระคม

เร้งเพาะความนิยม

อย่าชักช้าจะล้าไป

๑ นาวีสมาคม

แนะนำแห่งชาวไทย

ชวนกันพลันพร้อมใจ

ล้อมรวกันกันสยาม

- ๑ ขนบกมัททหาร
เสือบ่าส่ง่างาม
- ๑ ยิงว่างแต่ทางเรือ
ทางทวลชล
- ๑ จะทงนึ่งเฉยอยู่
คัตรจ๋โจอมมา
- ๑ ออย่าเหม่อเผอเรือเพลิง
ทำเผินเนิ่นนานไป
- ๑ คัตรเข้าสู่ไต่
เรือนชานลานเป่นเฒ่า
- ๑ ลูกเมี่ยงจะเสี่ยหมก
เราอ่ยค่น่าอาย
- ๑ ต้นเถิดเราเกิดมา
ช่วยหานาวามี่
- คอยเริงราวญรูกสงคราม
คอยช่วยรบขรรจบพล
เพอบองกันชนผจญ
ไว้กำลังตงรักษา
เหมื่อนประตเปิดไว้ว่า
ญาจะสู้คัตรไหว
เราขอเชิญช่วยร้อนใจ
จะล่าขากยากใจเรา
จะเอาไฟเทยวจุดเผา
ทรวพยสมบัตพลตกระจ่าย
ทรวยศเย็นฉิบหาย
ตายคักกว่าออย่าเสี่ยศรี
เป่นไทยออย่าให้เสี่ยที
กำลังชนไว้กนเมื่อง ๑

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระ
 นริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเมื่องานพระบรม
 ราชากิเศกสมโภช พ.ศ. ๒๔๔๔

โคลง	พระเสด็จยรยาตรชน	พลับพลา
◉		
พร้อมพรั่งพลนาวา		แวคล้อม
ถวายนันทยหรรษา		สิ้นแต่ง
เรอกระบวนต้นซอ		เห่ซอผายถวาย
ภาพย์	พระเสด็จยรยาตรขยับ	ชนประทับบนพลับพลา
◉		
พร้อมพรั่งพลนาวา		มาน้อมเกล้าเฝ้าบาทขงส์
◉	โสมนศ์จกถวายถ้ำ	เรอจำนำทนั่งทรง
แต่งไฟผายลง		สั่งเสด็จถวายพายเพียงบิน
◉	สุพรรณหงษ์ทรงพรหอย	งอนชคชอยลอยหลังสิ้น
เพียงหงษ์ทรงพรหมินทร์		บินแต่พามาสู่ขญ

๑ ผจงจักประภักตร์ไซย

ลายเค้นเห็นคิ่งคน

๑ เรืออนนตนาคราช

ปากอาเขยวตาพราว

๑ บุษบกขลลงกลอย

แสงไฟส่องแสงฉาย

๑ พระยศให้ยิงขง

พระเศษกนคัสกร

๑ พระองค์ทรงเฉลิมฉัตร

ประชาชีต่างปรีดา

๑ คนตรมืองอล

ให้ออกกักก้องโพยม

๑ กริษาพลนาเวศ

เหิมหนชนกระมล

หลาววงลไมแลอ่อนลมุน

ท่องคำขลขบชบทองวาว

กลาคหิวเสียดตัวเหยียดยาว

ราวนาคราชอาคั่นนารายณ์

สกุสพลอยงามพราวพราย

พายชนล่องร้องถวายพร

พระเกียรติจงเกียรติกินคอน

พระคุณสิ้นพันเกษยา

เป็นศรีสวัสดิ์จ่อมขัตติยา

สมโภชเจ้าฉาวครนโครม

ก้องกาหลพลเห่โหม

ไสมนิศ์ชนรณเริงพล

ฉลของพระเศษคุณเจ้าตน

ขลมีจฉาสารพนม

